

principii

Revista Studențească

a Universității din Oradea

NR. 7 / 2013

Colectivul de Redactie

Redactor Șef: Țop Paul-Dan
Secretar de Redacție: Iștoc Daniel
Tehnoredactor: Tamaș Claudiu
Responsabil distribuție: Filipciuc Ioana

REDACTORI

Artă, Cultură și Istorie - *Bronț Maria Corina*
Calendar - *Botiș Ovidiu Vlad*
Literatură - *prof. Dr. Anca Tomoiogă*
Psihologie&Asistență Socială - *Filipciuc Ioana*
Spiritualitate/Teologie - *Ferteș Adrian*
Geografie și Turism - *Bențe Andrei*
Medicină – Patristică - *Iștoc Daniel*
Știință/IT - *Tamaș Claudiu*
Comunicare/Media&Știri U.O. - *Cionca Mihai*
Educație civică - *Țop Paul-Dan*
Umor & imagini comice - *Dem Mihai*

Referenți Științifici/Corectare

Dr. Tomoiogă Anca
Diac. Asistent Univ. Dr. Florin Toader Tomoiogă - Facultatea de Teologie Ortodoxă „Episcop Dr. Vasile Coman”

E-mail: revistaprincipii@yahoo.com

Colaboratori

Conf. Univ. Dr. Simona Trip – Prorector al Universității din Oradea (Managementul Serviciilor Studențești și Sociale)
Ing. Florica Ujoc – Director al Bibliotecii Universității din Oradea
Prof. Univ. Dr. Florica Orșan - Director al Departamentului pentru Pregătirea și Perfecționarea Personalului Didactic din cadrul Universității din Oradea
Prof. Univ. Dr. Agneta Marcu – decan al Facultății de Arte din cadrul Universității din Oradea
Pr. Lect. Univ. Dr. Viorel-Cristian Popa – Director de Departament, Facultatea de Teologie Ortodoxă „Episcop Dr. Vasile Coman”
Prof. Cristina Băran – Colegiul Tehnic „Constantin Brâncuși”, Oradea
Prof. Radu Németh – Colegiul Tehnic „Constantin Brâncuși”, Oradea
Clop Corneliu – drd. al Facultății de Limbi și literaturi străine, secția Studii literare și culturale, Universitatea din București
Ana-Maria Bartuș – Facultatea de Drept și Științe Sociale, din cadrul Universității „1 Decembrie 1918”, Alba Iulia

<https://www.uoradea.ro/Principii>

SUMAR

EDITORIAL – <i>Paul Țop</i>	3
ZIUA BIBLIOTECILOR ROMÂNEȘTI – <i>Florica Ujoc</i>	4
EVENIMENTE – <i>Mihai Cionca</i>	7
FILE CALENDAR – <i>Ovidiu Botiș</i>	11
IMAGINAȚIA CREATOARE – <i>Maria Bronț</i>	13
ȘTEFAN PRELMUȘ - UNIVERS MAGIC – <i>Rodica Indig</i>	16
RENAȘTEREA – <i>Claudiu Tamaș</i>	17
EXISTĂ NERVI – <i>prof. Cristina Băran</i>	20
VASILE VOICULESCU –	21
EXPRESIILE FACIALE, ZÂMBETUL AUTENTIC VS. NON-AUTENTIC – <i>Andrei Pușcaș</i>	23
MASS-MEDIA – ÎNTRE INFORMARE ȘI MANIPULARE – <i>Ioana-Mariana Filipciuc</i>	25
CINSTIREA SFINȚILOR ÎN BISERICA ORTODOXĂ – <i>Adrian Fertea</i>	28
CRONICA PROTOPOPULUI VASILE – <i>Paul Țop</i>	30
SIMBOLISMUL DIN LITURGHIA CREDINCIOȘILOR – <i>Andrei Gheban</i>	32
TRADUCERI INEDITE DIN PĂRINȚII BISERICEȘTI – <i>drd. Corneliu Clop</i>	33
CASTELUL BRAN – <i>Andrei Bențe</i>	34
ÎNCĂLZIREA GLOBALĂ –	35
MTA (trioxid agregat mineral) & CELULELE STEM – <i>Ioana Pop</i>	37
EXTRACTUL DE GINKGO BILOBA, EFICIENT ÎMPOTRIVA COROZIUNII – <i>Domițian Ioan Pașca</i>	39
ÎNTRE IERI ȘI MÂINE – <i>prof. Radu Nemeth</i>	40
LA MASĂ ! – <i>Paul Țop</i>	42
ȘTIAȚI CĂ?.....	43
MAXIME.....	44
UMOR.....	45
CURIOZITĂȚI.....	46

EDITORIAL

La mulți ani **Principii!**

Poate vă întrebați de ce am început așa?! Acest număr al revistei *Principii* este unul special și care pentru noi, cei din echipa *Principii* reprezintă aniversarea unui an plin de realizări.

Acum un an, în luna iunie, mai exact pe 6 iunie, a apărut primul număr al revistei *Principii* și totodată s-a născut o poveste frumoasă în viața studentească orădeană.

Povestea începe așa: *A fost odată ca niciodată* o zi de aprilie când cu o oarecare emoție am prezentat ideea de a înființa o revistă studentească Pr. Prof. univ. dr. Nicu Dumitrașcu, decan la acea vreme, al Facultății de Teologie Ortodoxă *Episcop Dr. Vasile Coman*, al cărui masterand eram.

Reacția a fost una cât se poate de pozitivă, domnia sa fiind foarte încântat de propunere și astfel am început rapid să formez o echipă. După o astfel de încurajare, am luat legătura și cu directorul de departament al facultății, Pr. Lect. Univ. dr. Viorel Popa care de asemenea a fost foarte încântat. Astfel a urmat apoi demersul privind obținerea ISSN-ului și înregistrarea revistei, ea apărând la început ca revista studentească a Facultății de Teologie Ortodoxă *Episcop Dr. Vasile Coman*.

Colectivul de redacție era format din studenți de la Facultatea de Teologie, Arte Vizuale și Științe Socio-Umane, respectiv Limbi clasice din București, dar și cadre didactice.

Eh, acum urmează partea cea mai importantă din poveste. Știm că orice lucru pentru a-și atinge scopul are

nevoie de un sprijin, nu neapărat financiar cât unul moral, o susținere sinceră.

Astfel în poveste își fac apariția câteva persoane fără de care poate azi nu am aniversa atâtea realizări frumoase. Pr. Diac. As. Univ. dr. Florin Tomoioagă și soția sa, dr. Anca Tomoioagă, cei care au acceptat să-și dedice o mare parte din timpul lor în vederea corectării și evaluării articolelor din toate punctele de vedere, o muncă deloc ușoară, fiind mai ales benevolă. Le mulțumesc din suflet!

Acum urmează să vorbesc despre o persoană cu totul deosebită, acea persoană care a fost mereu alături de noi, de *Principii*, care ori de câte ori am avut nevoie de ceva, de acele lucruri care să ajute la creșterea revistei *Principii*, ne-a primit cu inima deschisă, un suflet mare: conf. univ. dr. Simona Trip, Prorector al Universității din Oradea.

Parcă mă văd și acum plin de emoție intrând în biroul d-nei Simona Trip încercând să creionez noua revistă studentească, scopul și rolul pe care dorește să și-l asume, și aspirațiile sale. La finalul simplei mele prezentări a Revistei *Principii* am primit un zâmbet cald și felicitări pentru inițiativă, o deschidere la care nu ne-am fi așteptat și o susținere atât de fermă la care noi, cei din colectivul revistei la care nici nu îndrăzneau să visăm.

Pe data de 23 aprilie 2013, în cadrul unei eveniment cultural dedicat revistelor Universității din Oradea, d-na Prorector Simona Trip a transmis felicitări tuturor revistelor studentești și totodată a anunțat în acest cadru oficial poziția revistei *Principii* de a-și asuma rolul de Revista

Studentească a Universității din Oradea. Începând cu ianuarie 2013, revista și-a modificat formatul astfel încât, în cadrul ei, să fie prezente teme din toate domeniilor de studiu din cadrul Universității din Oradea, mai exact de a reprezenta comunitatea studentească din Oradea.

Vă mulțumesc din toată inima!

Amintesc acum cu un respect deosebit pe d-l Horia Neag de la Tipografia Metropolis care mereu s-a îngrijit ca revista să fie de cea mai bună calitate, fapt dovedit. Mulțumesc!

O altă persoană foarte apropiată revistei *Principii* este d-na directoare a Bibliotecii Universității din Oradea, ing. Dr. Florica Ujoc, care de fiecare dată ne-a sprijinit, mai ales cu spațiul necesar desfășurării acțiunilor noastre! Vă mulțumesc!

Printre realizări se numără: o serie de seri de lectură, seri de filme documentare, seri cu dezbateri, dar și un simpozion studentesc, lucruri care ne fac să fim mândri de noi.

Sigur că toate acestea nu ar fi existat fără această echipă de redacție, căroră le mulțumesc pentru că au acceptat invitația de a face parte din colectiv, pentru munca care a urmat și continuă, pentru devotamentul și seriozitatea de care au dat dovadă. Cred că nu greșesc să numesc toate acestea *Familia Principii*. Vă mulțumesc, dragi colegi!

În încheiere vreau să mulțumesc tuturor celorlalți care au scris articole, ne-au fost alături, au crezut în noi sau care pur și simplu au răsfoit puțin Revista *Principii*.

La mulți ani cu frumoase realizări în continuare!!!

Paul Țop
Redactor șef

ZIUA BIBLIOTECILOR ROMÂNEȘTI

Biblioteca Universității din Oradea și Asociația Bibliotecarilor din România, filiala Bihor au organizat, cu ocazia Zilei Bibliotecarului – 23 aprilie, și în colaborare cu asociațiile studentești ale Universității din Oradea și Consiliul Județean al Elevilor Bihor, manifestarea culturală „Noaptea Bibliotecilor Românești – 2013”.

Cuvintele de deschidere au fost rostite de către prof.univ.dr. Sorin Șipoș, prorector responsabil cu managementul cercetării și relațiilor internaționale, Florica Ujoc, șef serviciu Biblioteca Universității din Oradea, prof. Mioara Țigan, inspector școlar și invitatele speciale ale evenimentului, doamnele Elvira Delcea și Ana Garai, primele directoare ale bibliotecii universității.

Moderatoarea evenimentului a fost Carmen Chiș, președinta Filialei Bihor a Asociației Bibliotecarilor din România.

A avut loc vernisajul expoziției foto „Nordul Bucovinei, văzut de doi orădeni”: Constantin Dancoglu și Gheorghe Petrila, și a vorbit despre această expoziție d-na conf.univ.dr. Ramona Novicov, critic de artă.

Pe timpul vizionării expoziției au susținut momente muzicale: asist.univ.drd. Andrada Ciupeiu – vioară; asist.univ.drd. Tudor Ciupeiu – pian și studenții violoniști: Alexandra Gheorghe, Flavia Ionoș Peretș și Alexandra Ionoș Peretș, coordonatori: prof. univ. dr. Agneta Marcu și conf. univ. dr. Jambor Elisabeta de la Departamentul de Muzică al Facultății de Arte.

Campania de promovare a lecturii organizată de către Consiliul Județean al Elevilor Bihor „*Lectura e cooltură! Citește și fă-i să citească*” a început cu innul campaniei *I love reading books* (adaptare a piesei *I love rock'n roll*) și a fost moderată de către vicepreședinta C.J.E. Bihor, Oana Meșter. Președintele C.J.E. Bihor, Mark-Christopher Lukacs a prezentat conceptul campaniei, iar despre *Evoluția cărții și importanța cititului ca parte motivațională a campaniei* au vorbit d-nul prodecan, lect.univ.dr. Florin Cioban și d-nul lect.univ.dr. Marius Miheț de la Facultatea de Litere.

Momentul *Un pedagog de școală nouă* a fost susținut de către actorul Ioan Oros.

În cadrul acestei campanii, au fost expuse afișe tematice sub titlul: „*Cărțile care ne-au făcut oameni*”, iar pe durata evenimentului, pe platoul din fața bibliotecii, au fost oferite, gratuit, sute de cărți și reviste educative din partea mai multor edituri.

Extrem de bine primit a fost momentul muzical al fiz. dr. Mircea-Petru Ursu care a făcut o călătorie muzicală pe mapamond oferind și un recital poetic, momente care s-au bucurat de mult succes și de aplauzele publicului.

Asociația Studenților Stomatologi din Oradea – ASSO au prezentat un util *Curs de formare în vederea realizării unei lucrări științifice*.

Momentul realizat de către conf.univ.dr. Dana Sala de la Facultatea de Litere, împreună cu studenții Theo Gușat – prozator, Mihók Tamás – poet, a fost o evocare cu secvențe de film a poetului Nichita Stănescu: „*Copacii ne văd pe noi, /*

iar nu noi pe ei.” (*A treia elegie*), *Nichita Stănescu și poezia lumii*.

D-na președinte, prof. Pazmany Nicoleta și Cristian Dios de la Astroclubul Meridian Zero Oradea au prezentat fenomenele astronomice ale anului și au dat posibilitatea doritorilor de a face *Observații astronomice cu telescopul* pe platoul din fața bibliotecii. Participanții au avut ocazia unică de a sesiza mișcările corpurilor cerești, privindu-le prin telescop la intervale diferite.

Studentele: Renata Toth, Ioana Costa, Ioana Paula Mateș și Alexandra Martin au interpretat un fragment din sceneta „*The Mechanicals of William Shakespeare's a Midsummer Night's Dream*” sub îndrumarea prof. univ. dr. Magdalena Danciu, lect.univ.dr. Eva Szekely – Facultatea de Litere, și a colaboratorilor externi: Joy Hardin, Patrick Hardin. În finalul acestui moment, Ioana Paula Mateș a interpretat cântecul *Limba noastră*, acompaniindu-se de chitară.

Tehnicile NLP (Programarea neuro-lingvistică), domeniu psihologic care abordează din interior spre exterior lumea subiectivă, a fost prezentat de către psiholog Ana Radu și psiholog Marius Cernea, master practitioner NLP.

Cozma Alexandra și Achim Oana au prezentat ASUO – Asociația Studenților Universității din Oradea și StudCard-ul. Cristian Culiciu de la Asociația „Gheorghe Șincai” a Studenților în Istorie a prezentat *Bogații și săracii Oradiei în perioada interbelică*, iar Marius Deaconu a vorbit despre *Rolul studentului în procesul educațional - Student, încotro?*

Formația de jazz a studenților Facultății de Arte: Szabo Eva – voce, Tarsai Zsuzsa – pian, Ary Jonathan – clarinet și Flaviu Seretoc – contrabas, coordonată de către prof.univ.dr. Agneta Marcu și conf.univ.dr. Jambor Elisabeta ne-au delectat cu un moment muzical.

Sonetele marilor poeți ai lumii, Shakespeare, Lucian Blaga, Louise Labé, Ana Blandiana, Compiutta Donzella, Michelangelo, pe muzica lui Florian Chelu, de la Rock Filarmonica, alături de Alexandrina și Iuliana Chelu, au sensibilizat publicul în cadrul momentului „*Iubește arta din tine, nu pe tine în artă*” (Stanislavski);

Sergiu Chirilă și Carol Rovescu (la chitară) ne-au încântat cu o compoziție proprie (Sergiu Chirilă) și cu două din melodiile Direcției 5.

Asociația Studenților de la Relații Internaționale și Studii Europene – ARISE au negociat și votat în cadrul *Demonstrației: Simulare Consiliul de Securitate ONU*.

Filmul documentar *Marea barieră de corali*, pus la dispoziție de către Claudiu Tamaș și revista studentască *Principii* – redactor șef Paul Țop, a încheiat programul Noptii Bibliotecilor Românești – 2013.

Așa cum reiese din enumerarea de mai sus, evenimentele din Noaptea Bibliotecilor Românești – 2013 de la Biblioteca Universității din Oradea au concentrat activități culturale și științifice de o mare varietate, stârnind curiozitatea și interesul publicului participant, iar cititorii externi bibliotecii universitare au beneficiat de gratuitate la înscriere.

O astfel de colaborare, atât între instituții cât și între cititorii de toate vârstele, a contribuit la reușita acestei

manifestări dedicată celor care iubesc cartea și cred în ceea ce are ea de spus.

Cartea, leitmotivul nocturnei, a fost punctul central al tuturor secvențelor manifestării, atât al celor literar-artistice și muzicale, cât și al celor vizând sfera cunoașterii. Cititorii au redescoperit dialogul cu valorile literaturii române și universale, chiar de ziua lui William Shakespeare.

Astfel, chiar și în era internetului, cartea poate constitui principalul motiv de delectare intelectuală, după cum s-a demonstrat la Noaptea Bibliotecilor Românești – 2013.

Florica Ujoc
Director Biblioteca Universității din
Oradea

EVENTIMENTE

Celebrarea a 10 ani de educație în Relații Internaționale și Studii Europene

Departamentul de Relații Internaționale și Studii Europene din cadrul Facultății de Istorie, Relații Internaționale, Științe Politice și Științele Comunicării, Universitatea din Oradea, sărbătorește 10 ani de la înființarea specializării Relații Internaționale și Studii Europene. Evenimentul care a marcat această aniversare a avut loc luni, 3 iunie, în Aula Magna a Universității. Cu această ocazie, în holul Aulei a fost organizată expoziția rezultatelor cercetării științifice a Departamentului de Relații Internaționale și Studii Europene, în cadrul căreia au fost prezentate o parte din cărțile de autor, volumele

conferințelor internaționale și revistele editate de membrii Departamentului.

Omagierea profesorilor seniori cu ocazia jubileului „Universitatea din Oradea – 50 de Ani”

Omagierea profesorilor seniori a fost un eveniment deosebit, organizat în Aula Magna în cea de-a doua zi din Săptămâna Științifică a Universității din Oradea. Conducerea universității a invitat la festivitate profesorii seniori, care și-au adus contribuția la dezvoltarea învățământului superior la Oradea, pentru a le aduce o deosebită recunoștință, oferindu-le o diplomă de merit, o medalie și o insignă.

Universitatea din Oradea – 50 de Ani – Concert Aniversar

Concertul aniversar dedicat celor 50 de ani de învățământ superior continuu la Oradea a încheiat programul festiv al Universității din Oradea într-un mod plăcut pentru invitații prezenți la Filarmonica de Stat. Reprezentația muzicală a fost oferită auditoriului de cadrele didactice și studenții Departamentului de Muzică al Facultății de Arte.

O istorie de cincizeci de ani pe zece panouri

În cadrul ediției a XXIV-a a Săptămânii Științifice a Universității din Oradea, chiar în prima zi (28 mai), s-a consumat un eveniment pe care l-aș prinde în trei cuvinte: *Trecut, Prezent și Viitor*. Este vorba despre vernisajul expoziției „Universitatea din Oradea – Secvențe Istorice”, desfășurat în holul mare al modernei biblioteci universitare.

50 de Ani de Învățământ Superior Continu la Oradea

A devenit o tradiție pentru universitatea noastră ca în ultima săptămână a lunii mai să organizeze Săptămâna Științifică a Universității din Oradea”. În acest an, comunitatea academică a Universității din Oradea (UO) aniversează „50 de Ani de Învățământ Superior Continu la Oradea”. Festivitatea de deschidere a avut loc marți, 28 mai 2013, în Aula Magna a Universității din Oradea și se desfășoară în cadrul celei de-a XXIV-a ediții a Săptămânii Științifice. Alături de comunitatea academică a UO, au răspuns invitației noastre oaspeți de seamă ai altor centre universitare din țară și ai autorităților locale.

Vizita Ministrului Educației Naționale Remus Pricopie la Universitatea din Oradea

Cu ocazia aniversării jubiliare „50 de Ani de Învățământ Superior Continu la Oradea”, ministrul Educației Naționale, Remus Pricopie, însoțit de vicepreședintele Consiliului județean bihor, Ioan Mang, a fost prezent sâmbătă după-amiaza, 25 mai 2013, la Universitatea din Oradea (UO). Ministrul a fost primit la universitate de rector și de președintele Senatului universitar alături de întreaga conducere executivă, prorectori, decani, președinții comisiilor de specialitate ale Senatului precum și de președintele și vicepreședintele studenților din Senatul universitar.

Doctor Honoris Causa Prof.Univ.Dr. Ioan Roxin

Profesorului universitar Ioan Roxin de la Universitatea din France-

Comté din Montbeliard (Franța), bihorean de obârșie, specialist în noile tehnologii de comunicare și multimedia, i-a fost conferit luni titlul de Doctor Honoris Causa al Universității din Oradea. Cursurile pe care le susține – Web semantic, Tehnologii pentru platformele de învățare, Ubimedia, Metodologia cercetării științifice, Programarea pentru terminale mobile, Ergonomia interferențelor om – mașină – sunt în deplină consonanță cu activitățile de cercetare și proiectele în care este angajat.

Conferință „Seminars in Anglophone Studies (2nd edition)”

Vineri 24 mai 2013, de la ora 9:30, în cadrul Facultății de Litere, a avut loc deschiderea oficială a celei de-a doua ediții a evenimentului științific “Seminars in Anglophone Studies”, care s-a desfășurat pe parcursul unei singure zile 24 mai 2013. Evenimentul a fost organizat de către Departamentul de limba și literatura engleză din cadrul Facultății de Litere și a beneficiat de o apreciazabilă prezență națională și internațională, fiind invitate cadre didactice și cercetători, în special, de la universități și licee din România și Irlanda.

Parteneriat între Universitatea din Oradea și Consiliul Județean Bihor

Universitatea din Oradea (UO) și Consiliul Județean Bihor au încheiat miercuri (22 mai 2013) un acord de parteneriat pentru dezvoltarea unei colaborări interinstituționale eficiente. Parteneriatul va fi activ pe mai multe planuri de interes comun din domeniul științific și domeniul cultural. Acordul de parteneriat,

inițiativă a conducerii UO, a fost semnat la sediul Consiliului Județean Bihor de președintele CJ, Cornel Popa, și de rectorul UO, prof.univ.dr. Constantin Bungău, în prezența prof.univ.dr. Sorin Șipos, prorector al UO, și a secretarului Consiliul Județean Bihor, Carmen Soltănel.

Parteneriat între Universitatea din Oradea și Școala de Magistratură – Sao Paulo

Universitatea din Oradea (UO) a semnat, luni, 20 mai 2013, un acord de parteneriat cu Școala de Magistratură – Sao Paulo, prin care se dorește dezvoltarea unei colaborări interinstituționale eficiente prin construirea unui parteneriat activ pe multiple planuri de interes, în domeniul științific, cultural și tehnologic.

Cupa „Lenke Ziszovits Popper” la tenis de câmp, Ediția I - 2013

În perioada 1 - 2 iunie 2013 se va desfășura, în cadrul Universității din Oradea - Baza sportivă, Cupa "Lenke Ziszovits Popper" la tenis de câmp, organizată de către Asociația Tikvah în memoria lui Lenke Ziszovits Popper, originară din Oradea, multiplă campioană națională și internațională.

Parteneriat între Universitatea din Oradea și Primăria Oradea

Universitatea din Oradea (UO) a semnat pe 17 mai 2013, un acord de parteneriat cu Primăria Municipiului Oradea, prin care se dorește dezvoltarea unei colaborări interinstituționale eficiente prin construirea unui parteneriat activ pe multiple planuri de interes, în domeniul științific și în domeniul

cultural.

**„Traficul și consumul de droguri.
Efectele consumului de alcool
asupra evenimentelor rutiere”,
prelegere susținută de un judecător
din Sao Paulo la Facultatea de
Drept**

Luni, 20 mai 2013, de la orele 13.00, în Sala Festivă a Facultății de Drept din cadrul Universității din Oradea va avea loc o conferință susținută de domnul ARMANDO SÉRGIO PRADO DE TOLEDO, Director al Școlii de Magistratură – São Paulo, Judecător la Tribunalul de Justiție al Statului São Paulo. Domnul judecător ARMANDO SÉRGIO PRADO DE TOLEDO are o experiență de peste 40 de ani în cadrul sistemului de justiție, fiind implicat în prezent în activitatea de formare a magistraților din Brazilia.

**Sesiunea națională de comunicări
științifice studențești
„Știință.Cultură. Civilizație”**

Asociația „Gheorghe Șincai” a studenților în Istorie Oradea în colaborare cu Departamentul de Istorie din cadrul Facultății de Istorie, Relații Internaționale, Științe Politice și Științele Comunicării din Universitatea din Oradea, a organizat în perioada 9 – 12 mai 2013, Sesiunea națională de comunicări științifice studențești „Știință. Cultură. Civilizație”, aflată la o ediție aniversară, cea de-a XV-a.

**Simpozionul Energie-Resurse-
Mediu al Studenților Orădeni,
Serm Studo 2013 – ediția a III-a**

Departamentul de Inginerie Energetică din cadrul Facultății de Inginerie Energetică și Management

Industrial a organizat în perioada 09-11 mai 2013, la Baza didactică și de cercetare „Gaudeamus” din Stâna de Vale, ediția a III-a a Simpozionului studențesc „Energie-Resurse-Mediu al studenților orădeni - SERM STUDO 2013”. Scopul acestei manifestări a fost acela de a stimula studenții să-și coreleze cunoștințele teoretice și practice din domeniul ingineriei și al managementului cu abilitățile de cercetare, având ca rezultat o serie de lucrări științifice care pun în evidență eforturile creative și intelectuale ale acestora.

**Oradea Pro Speranta, Familie,
Viitor ...Viață**

Asa am putea incepe sa descriem ceea ce se dorește a fi evenimentul “ORADEA: PRO VIATA” 2013. Manifestarea a luat naștere din dorința organizatorilor de a se implica activ și profesionist în informarea populației cu privire la semnificația donării de sânge, de celule stem, de organe și țesuturi. Nu exagerăm când spunem că *Oradea s-a unit pentru viață*, deoarece am construit un parteneriat surprinzător de mare, dar puternic reprezentat de peste 20 de instituții, organizații comunitare, naționale, cât și de la nivel de European.

**Acord de parteneriat intre UO și
ISJ Bihor**

Universitatea din Oradea (UO) a semnat astăzi, 10 mai 2013, un acord de parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Bihor prin care își propune să deruleze proiecte comune de promovare a celor două instituții de învățământ. La întâlnire au participat conducerea celor două unități, prof. Daniel Negrean, inspector general ISJ

Bihor și prof.univ.dr. Constantin Bungău, rectorul U, inspectorii școlari Nicolae-Ioan Avram (inspector general adjunct) și Elisaveta Roșu, prof.univ.dr. Sorin Curilă, președintele Senatului Universitar și prorectorii conf.univ.dr. Simona Trip și prof.univ.dr. Sorin Șipoș.

Acord de parteneriat cu Direcția Județeană pentru Cultură, Bihor (DJC)

Universitatea din Oradea a încheiat pe 7 mai 2013, un acord de parteneriat cu Direcția Județeană pentru Cultură Bihor (DJC). Printre obiectivele acestui parteneriat se regasesc oferirea de servicii culturale diverse pentru satisfacerea nevoilor culturale comunitare în scopul creșterii gradului de acces și participare a cetățenilor la viața culturală, ori protejarea, conservarea, transmiterea, promovarea și punerea în valoare a culturii și a patrimoniului cultural material.

*Mihai Cionca,
Facultatea de Teologie Ortodoxă
„Episcop Dr. Vasile Coman”,*

Sursa: <https://media.uoradea.ro>

FILE CALENDAR

Învierea Domnului, Sfintele Paști (5 mai)

În Sfânta și Marea Duminică a Paștilor prăznuim Învierea cea dătătoare de viață a Domnului Dumnezeu și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Ea este biruința iubirii Lui smerite asupra păcatului, iadului și morții, este ridicarea omului cel muritor, din cauza păcatului, la starea

de făptură veșnic vie, creată după chipul lui Dumnezeu Cel veșnic viu.

Izvorul Tămăduirii (10 mai)

Se prăznuiește sfințirea bisericii Preasfintei stăpânei noastre și Maicii Domnului, a Izvorului celui de Viață purtător. Și se mai face pomenirea minunilor celor mai presus de fire ce s-au săvârșit de către Maica lui Dumnezeu în acest locaș.

Sfinții Mari Împărați și întocmai cu Apostolii, Constantin și mama sa Elena (21 mai)

Este o importantă sărbătoare a creștinătății, cu atât mai mult cu cât Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât să fie prăznuiți în mod deosebit; 2013 fiind “Anul omagial al Sfinților Împărați Constantin și Elena”.

Înălțarea Domnului (13 Iunie)

În această zi creștinii se salută cu „Hristos S-a înălțat!” și „Adevărat S-a înălțat!”. IPS Bartolomeu Anania afirmă că noi folosim acest salut fie din neștiință, fie din exces de evlavie, deoarece el nu este atestat de Biserică...(va urma)

Pogorârea Sfântului Duh (Cincizecimea sau Rusaliele) (23 iunie)

Pogorârea Sfântului Duh rememorează și actualizează în fiecare an trimiterea de către Dumnezeu a Sfântului Duh peste Apostolii Mântuitorului adunați în Ierusalim.

Sfânta Treime

(24 Iunie)

Sfânta Treime este prăznuită a două zi după Duminica Pogorării Sfântului Duh, adică în Lunea Rusaliilor.

Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul,

Sânzienele sau Drăgaica

(24 iunie)

Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul a fost înaintemergătoare Nașterii lui Hristos cea minunată. Sfântul Ioan Botezătorul s-a născut în satul Ein-Kerem (lângă Ierusalim).

Sfinții Apostoli Petru și Pavel

(29 iunie)

Sfinții Apostoli Petru și Pavel sunt sărbătoriți pe 29 iunie, după o perioadă de post, care variază ca durată, în funcție de data Paștilor.

1 Mai

În anul 1889, Congresul Internaționalei Socialiste a decretat ziua de 1 mai ca Ziua Internațională a Muncii.

5 Mai

Din 2007, 5 mai, este considerată Ziua oficială a Bărbatului în România.

9 Mai

1877: Mihail Kogălniceanu citește în Adunarea Deputaților Declarația de Independență a României. Această zi va deveni Ziua Independenței în România.

Pe continentul european, Ziua Europei este o sărbătoare anuală a păcii și unității în Europa. Sunt două date pentru sărbătorirea acestei zile: 5 mai pentru Consiliul Europei și 9 mai pentru Uniunea Europeană (UE

18 Mai

În fiecare an, la data de 18 mai, muzeele din întreaga lume își sărbătoresc propria lor zi prin evenimente menite a sublinia rolul important pe care îl au aceste respectabile instituții de cultură.

Este știut că forul internațional care coordonează, prin consens, activitatea muzeelor din lume îl reprezintă I.C.O.M.-ul (Comisia Internațională a Muzeelor), din care fac parte reprezentanți ai majorității țărilor de pe glob, România fiind reprezentată prin dr. Virgil Nițulescu, directorul Muzeului Țăranului Român, în calitate sa de președinte al Comisiei naționale a I.C.O.M. pentru România.

1 Iunie

Ziua copilului (numită și Ziua internațională a copilului) este în multe țări o sărbătoare pentru copii. Ea se sărbătorește la date diferite în țări diferite. În România, ziua se sărbătorește în fiecare an pe data de 1 iunie.

11 iunie

1770: Exploratorul englez James Cook a descoperit Marea Barieră de Corali din largul coastei australiene

26 Iunie

Ziua de 26 iunie a fost proclamată Ziua Drapelului Național prin Legea nr. 96 din 20 mai 1998. Conform legii, această zi va fi marcată de către autoritățile publice și de celelalte instituții ale statului prin organizarea unor programe și manifestări cultural-educative, cu caracter evocator sau științific, consacrate istoriei patriei, precum și prin ceremonii militare specifice, organizate în cadrul unităților

Ministerului Apărării Naționale și ale Ministerului de Interne.

*Ovidiu - Vlad Botiș
Facultatea de Teologie Ortodoxă
„Episcop Dr. Vasile Coman”,*

Bibliografie:

1. Slujba Învierii și Carte de Tedeum, Ed. EIBMBOR, București, 2002, p.32
2. <http://www.crestinortodox.ro/>
3. <http://ro.wikipedia.org>

IMAGINAȚIA CREATOARE

Ne oprim adesea în fața unei lucrări de artă, a unei fotografii și ne mirăm cum cineva poate să execute așa ceva. Suntem adeseori mirați de rezultatul imaginației unui om, sau de creativitatea celui care a dat naștere unui obiect. Toate aceste lucruri care ne uimesc sunt făcute apelând la imaginație și creativitate.

Imaginația joacă un rol esențial în activitatea umană, incluzându-se ca verigă componentă centrală a creativității. Imaginația e liberă de canoane, ea putându-se mișca nu numai prin realul perceptibil și prin cel al fantasticului.[1]

Imaginația se bazează direct pe memorie și este un proces psihic secundar, solidar și analog cu gândirea, de operare cu imagini mentale, de combinare sau construcție imagistică purtând asupra realului, posibilului, viitorului și tinzând spre producerea noului în forma unor reconstruiri intuitive, a unor tablouri mintale.[2]

Imaginația este factorul prin care se pot depăși rutina, conformismul, stereotipurile.

Acest lucru se poate realiza printr-o atitudine deschisă spre nou, spre

creație care este rezultatul educației în acest sens. Imaginația stă la baza creatoare a omului, activități aducătoare de nou în toate domeniile vieții umane: știință, tehnică, artă, ...etc.

Termenul „creativitate” a fost introdus în știință de către psihologul american Gordon Allport în 1937, el susținând că o persoană să poată fi creativă nu este suficientă doar prezența unor aptitudini, ci este necesară și o complexă organizare a proceselor psihice și o constantă deschidere spre nou. Creativitatea se educă, se dezvoltă prin utilizarea tehnicii de inovare.[3]

Weisberg afirmă „creativitatea este rezolvarea unor probleme în trepte. Produsele creatoare își au rădăcina în experiența trecută a individului și apare treptat din efortul individual anterior și din experiența altora.”[4]

Când vorbim despre imaginația creatoare avem în vedere gradul de noutate, gradul de originalitate și importanța produsului final.

Etapele procesului imaginației creatoare:

1. Stadiul pregătitor se referă la procesele cognitive care sunt puse în mișcare și ne pun problema de a crea ceva, având în minte idei, ipoteze și întrebări.

2. Incubația este partea cea mai importantă, ideea germinând în inconștient.

3. Iluminarea este momentul în care se conturează produsul creației. Printr-o serie de iluminări succesive adesea, și bazată în mare parte pe intuiție (intuiția este elementul cheie în creație), inspirația poate surveni în orice moment.

*Realizat de
Maria – Corina Bronț*

Imaginația, chiar dacă își are sursa preponderent în inconștient, este dirijată conștient. Un produs, de orice natură ar fi, are valoare dacă este bine elaborat.

Imaginația ne permite accesul la propriile dorințe din inconștient și se manifestă prin simboluri. Maslow spunea că există o imaginație creatoare primară, care izvorăște din inconștient (copiii au dezvoltată această formă de imaginație, ca și artiștii, poeții și pictorii) și o imaginație creatoare secundară, care izvorăște din conștient (proprie persoanelor cu gândire practică).[5]

Aceasta înseamnă stabilirea unei relații specifice de corespondență adaptativă între produsele imaginației și stările de necesitate ale omului, începând cu trebuințele biologice și materiale, spirituale, de cunoaștere, estetice ...etc. Imaginația creatoare de tip artistic poate întruchipa irealul cel mai pur și chiar absurdul, fără ca prin aceasta să-și piardă valoarea și funcția sa estetică și să fie respinsă. De aceea, accentuând mai mult decât trebuie distanța dintre conținutul reflectoriu al imaginației și realitatea dată, unii autori afirmă că de imaginație pură se poate vorbi numai în cadrul creației artistice; în creația științifico-tehnică avem de a face, cu precădere, cu gândire generativă sau combinatoric-fieabilă. Imaginația creatoare se manifestă în două forme: inovația-descoperirea și invenția. Inovația constă în modificarea unor elemente cunoscute, existente și în recombinarea lor într-o nouă schemă sau structură, obținându-se astfel un produs cu aspect și proprietăți noi, inexistente la „obiectul” inițial. Doza

de creativitate este parcată și focalizată, ea vizând o transformare mai mult sau mai puțin radicală a ceva dat, existent deja. Descoperirea constă într-o organizare nouă a schemelor mentale care permite relevarea și punerea în evidență a unor aspecte, caracteristici și relații existente, dar ascunse și inaccesibile schemelor operatorii inițiale. Specificul imaginației în descoperire rezidă, așadar, în schimbarea unghiului de abordare a unui fenomen, în punerea lui în ipostaze și relații variate, pentru a-i dezvălui laturi și însușiri noi. A inventa înseamnă: a găsi și a realiza ceva nou la care nimeni n-a gândit înainte și pe care nimeni nu l-a mai realizat. Termenul de invenție desemnează atât procesul mental intern de elaborare și realizare a noului, cât și produsul final obținut. În invenție, originalitatea, ingeniozitatea și noutatea ating un nivel sensibil mai înalt decât în inovație.[6]

Imaginația stă la baza creatoare a omului, activități aducătoare de nou în toate domeniile vieții umane: știință, tehnică, artă, ...etc. Spre exemplu, poezia lui Vasile Voiculescu *Metamorfoza* este un rezultat al imaginației creatoare a artistului.

Omidă uriașă strivită într-e nori/Vărgată cu cenușă, cu aur și cu sânge, /Lumina se târăște spre margine de zări /Și în gogoșa nopții tot mai adânc se stinge. /S-a-nchis grădina serii cu porți de abanos, / Dar mâine răsări-va din celălalt colț al vieții / Un flutur ce va umple, învoalt și luminos, / Cu aripi albe tot cerul dimineții. /

În această poezie, autorul descrie momentul înserării, în prima strofă

este înfățișată dispariția treptată a luminii, înghițită de noapte, iar în a doua apariția luminii fiind asemănată cu metamorfoza unui fluture care apare din gogoșa lui. Vasile Voiculescu folosește verbele la toate trei timpurile, prezent, trecut și viitor pentru a sugera ciclicitatea neîntreruptă a existenței.

Lucrarea de față, executată în tehnica picturii în ulei în nuanțe de albastru, albastru-verzui este inspirată din poezia lui Voiculescu și am intitulat-o *Metamorfoza ciclică*.

Latura creativă nu se reduce la modul de transformare și combinare a secvențelor imagistice, ea presupune și legarea a ceea ce se produce de o semnificație, de o anumită funcție utilitară pentru om, pentru societate. Funcția utilitară a acestei lucrări este una vizuală și decorativă.

Motivul repetat al spiralei apare în lucrare ca simbol al ciclicității, iar femeia personificată, ca simbol al timpului, am asemănat-o cu metamorfoza unui fluture care apare din gogoșa lui.

Maria-Corina Bronț
Facultatea de Arte Vizuale

Note:

1. www.Podopedics.info/imaginatia.php.
2. Paul Popescu, ibidem.
3. www.bigcode.ro
4. www.danandreiblog.com
5. <http://marta-indigo.blogspot.ro/2010/06/imaginatia-creatoare.html>
6. <http://www.referatmd.com/psihologie/imaginatia-creatoare>

ȘTEFAN PRELMUȘ - UNIVERS MAGIC

*Expoziție de pictură 8-22 mai,
Biblioteca Universității din Oradea.*

Organizatori: Asociația culturală Ars Nobilis, Departamentul de Arte Vizuale, Facultatea de Arte, Universitatea din Oradea.

Au vorbit despre creația artistului prof. univ.dr Aurel Chiriac, conf.univ.dr. Ramona Novicov, conf.univ.dr. Diana Gabriela Gavrilaș. Curator expoziție: Rodica Indig.

Cine este Ștefan Pelmuș? Conform propriilor mărturisiri: „Simbolurile mele dialoghează ca într-o piesă de teatru: copacul, geamul, peștele (semnificativ pentru „trecerea” liniștită în cealaltă lume), ceasul, spinul... Toate aceste simboluri trebuie citite ca pe un manuscris vechi. Aș vrea să reușesc, prin intermediul picturii mele, să nu mi mai fie frică de moarte, să regăsesc echilibrul interior.”

Ștefan Pelmuș s-a născut în 1949 la Valea Călugarească, Prahova, și a absolvit Academia de Artă “N. Grigorescu” București, secția pictură, promoția 1972, avându-i ca profesori pe Ion Sălișteanu și Ilie Pavel.

În 1980 a devenit membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România.

Între 1972-2013 a bucurat cu lucrările sale cele mai importante expoziții organizate de Uniunea Artiștilor Plastici și Ministerul Culturii din România.

De asemenea, Ștefan Pelmuș a primit numeroase premii printre care: în 1994 Premiul I, Bienala de Artă Gh.Pătrașcu, Târgoviște, România, în 1995 Premiul Uniunii Artiștilor Plastici pentru pictură, în 2002

Premiul Bienalei de Artă Fundația Soleil de L'Est, Tours, Franța și în 2003 Premiul Muzeului de Artă Chișinău, Saloanele Moldovei.

„Cu Ștefan Pelmuș și cu pictura lui ne întâlnim pentru prima dată la Oradea.

Într-o bună tradiție în care orașul a găzduit de-a lungul secolelor expoziții ale unor mari artiști europeni, Ștefan Pelmuș, cu ale sale simboluri desprinse dintradiția icoanelor transilvane, pare că vine acasă. Și așa îl și așteptăm, cu emoție și recunoscând natura afectivă a acestui demers cultural.

Iar invitația de a vizita expoziția e făcută în speranța că această întâlnire cu arta neasemuită, neașteptată, cea pe care o atingi vizual, „pe care o apuci cu mintea” să rămână să o depeni mai târziu, va fi în cele din urmă una cu noi înșine, netulburată de nicio ingerință cotidiană.”

Astfel a sunat invitația organizatorilor de a vizita expoziția găzduită de spațial generos al Bibliotecii Universității orădene. Pe simeze, printre cele aproximativ 40 de lucrări, întâlnim titluri dintre temele favorite ale artistului: Adam, Eva și Inorogul, Peștele, Capul Sfântului Ioan, Angelus, Totem, Golem Profet, Graal, Roata vieții, Troița, Crucificare, Manuscris, Pomul vieții, Răstignirea și multe altele.

Despre cum îl putem descifra pe artist, despre temele, simbolurile, dialogurile sale vorbește pe larg catalogul editat, coordonat de Conf. univ. dr. Diana Gabriela Gavrilăș. din care cităm: „Pictura lui Ștefan Pelmuș are o curățenie spirituală specifică picturii naive ludice, iar imaginea și prospețimea culorii au similitudini cu arta populară

românească, cu repertoriul inspirat din mitologia populară, din iconografia picturii românești pe sticlă și din sculptura populară a lemnului. Dincolo de aceste coordonate formale ale picturii lui Ștefan Pelmuș, operele sale însumează un repertoriu simbolic propriu, care particularizează lucrările sale creând o poveste pe care artistul dorește să o transmită privitorului. Acesta poate reimagina și recompune mental un alt spațiu prin intermediul simbolurilor care pendulează între conotații magice, conotații religioase sau conotații profane.”

*Rodica Indig
Facultatea de Arte Vizuale*

RENAȘTEREA

Renașterea este o epocă de reînnoire culturală care a avut loc în Europa la sfârșitul Evului Mediu, cuprinzând secolele XV și XVI, caracterizată prin redescoperirea interesului pentru cultura și arta antichității clasice. Renașterea începe în Italia, una din cele mai prospere țări din punct de vedere economic de la finele secolului XV.

Un factor favorizant renașterii din Italia îl constituiau numeroasele orașe care erau foarte dezvoltate economic ca Genova, Veneția, Siena, Florența, Padova, Urbino etc.

Curentul renașcentist a a însemnat o reînnoire, o reîntoarcere în trecut la vechile valori ale antichității. Cuvântul în sine *renaștere*, e interpretat ca o a doua naștere, o trezire după lunga noapte a Evului Mediu, ea manifestându-se în toate

domeniile artistice, cu precădere pictură și sculptură.

În Italia, Renașterea cuprinde următoarele perioade: Prerenășterea (sec. al XIV-lea), Renașterea timpurie (sec. al XV-lea), Renașterea deplină (1500 – 1530), Renașterea târzie (sfârșitul sec. al XVI-lea) și are următoarele centre principale: în sec. al XV-lea numeroase școli locale la Florența, Siena, Veneția, Padova, Urbino etc., iar în sec. al XVI-lea la Roma și Veneția.

Societatea feudală a Evului Mediu cu structură ierarhică rigidă, dominată de economia agrară și sub puternica influență a Bisericii Catolice a început să se destrame, iar la producerea acestor evenimente un rol determinant l-au avut oamenii de cultură și artiștii, cu înclinații către clasicismul greco-roman aspirând la eliberarea spirituală de sub dogmele religioase.

După pacea de la Lodi din 1454 prin care se încheia un tratat între Veneția și Milano, încheind războiul de succesiune pentru ducatul milanez în favoarea lui Francesco Sforza. Acest tratat a adus cu sine o pace relativă de 40 de ani și a creat un echilibru de putere între Veneția, Milano, Neapole, Florența și Statele Papale; în consecință, a ajutat la dezvoltarea economică a orașelor din centrul și nordul Italiei favorizând înflorirea artei și literaturii, încurajată și susținută financiar de bogatele și influentele familii Medici din Florența, Este din Ferrara, Sforza din Milano precum și de ducii de Urbino, dogii venețieni și papalitatea romană. Dintre toate artele renașterii pictura e cea mai modernă, fiindcă artiștii s-au exprimat în ea mai direct și mai complet și fiindcă influența

antichității a fost mai redusă decât în domeniul arhitecturii și sculpturii.

Masaccio (1401 - 1428) este primul pictor care a creat imagini în spirit naturalist, fiind astfel un „deschizător de drumuri” iar mai apoi în a doua jumătate a veacului al XV-lea de Andrea Mantegna (1431 - 1506) și Sandro Botticelli (1445 - 1510). La început de secol XVI, apogeul picturii renascentiste este atins în operele lui Leonardo da Vinci (1452 - 1519), Rafael Sanzio (1483 - 1520), Michelangelo Buonarroti (1475 - 1564) și cele ale artiștilor venețieni Giorgio Barbarelli (1477 - 1510), Tiziano Vecellio (1488 - 1576), Paolo Veronese (1528 - 1588). La sfârșitul secolului XV și începutul celui de-al XVI-lea veac orașul Florența se afla era condus de familia de Medici, o familie de bancheri și negustori care trăiau într-un stil regal. Ei au cheltuit averi întregi pentru a-și glorifica orașul și numele familiei. Alături de alții, ei au comandat pictorilor lucrări cu nenumărate detalii decorative, în culori strălucitoare.

Începutul secolului XVI, perioada cuprinsă anilor 1500 – 1530 este cunoscută în istoria artelor ca Renașterea târzie. Acum generațiile de pictori ajunși la maturitatea artistică și-au perfecționat arta utilizării *claroscuro* alături de alte tehnici cu scopul de a convinge spectatorii asupra realismului personajelor și scenelor. Tot în această perioadă au activat patru mari artiști considerați a fi *de geniu*, artiști ca Leonardo da Vinci, Michelangelo Buonarroti, Tiziano Vecellio și Rafael Sanzio erau considerați a fi mai mult decât artiști; ei erau persoane deosebite, mai degrabă decât simpli

meseriași angajați pentru un simplu contract.

Leonardo da Vinci era mai în vârstă decât ceilalți trei. Un individ ciudat, multi-talentat, considerat a fi figura centrală a perioadei renascentiste din pricina talentului său ieșit din comun și a ingeniozității de care a dat dovadă. A studiat anatomia corpului uman, științele și și-a adus un aport extraordinar în lumea artei.

Michelangelo Buonarroti, este cunoscut mai ales pentru faptul că a pictat tavanul Capelei Sixtine de la Vatican, o capodoperă reprezentând scene biblice, începând cu Creația. Este de asemenea creatorul faimoasei sculpturi David, care a devenit simbolul oficial al orașului Florența.

Rafael Sanzio este considerat cel mai pur dintre clasici, creând adevărate capodopere ale armoniei și serenității. Picturile sale care o înfățișează pe Madona umană și grațioasă au pus bazele unui nou stil în pictură, care a durat secole întregi. Pentru public, Rafael e pictorul *madonelor*, expresia proverbială „frumoasă ca o Madonă” trece și azi drept elogiu suprem al frumuseții.

Tiziano Vecellio va deveni un adevărat mit pentru urmașii săi, influențând prin tehnica și opera sa, artiști de mai târziu ca Paul Rubens, Caravaggio, Rembrandt, Goya, Delacroix, Cezanne etc. Creația sa are un mare impact asupra întregii picturi europene. Era un om închis și destul de ursuz după cum un ucenic al său, Paris Bordone, avea să-și amintească cu regret: *„acestui om nu-i plăcea să-și transmită cunoștințele altora, nici atunci când ucenicii îl rugau în genunchi...”*. Singurul mare pictor care a reușit să profite de pe urma

timpului petrecut în atelierul lui Titian a fost El Greco.

Ca orice mișcare socio-culturală, și Renașterea, după o perioadă de apogeu, cunoaște un declin. Unul din motive este decăderea politică și economică a Italiei, începând deja din prima jumătate a sec. al XVI-lea, angrenată în războaie nesfârșite ce au culminat cu jefuirea Romei de către trupele de mercenari ale lui Carol Quintul. Aceasta a dus la slăbirea puterii și prestigiului papalității, la decăderea orașelor state ca Florența și Milano, iar descoperirea unui nou drum spre India, prin înconjurul Capului Bunei Speranțe, slăbește substanțial situația economică a Veneției și Genovei.

Un al doilea motiv al decăderii perioadei renascentiste este reacția la reforma religioasă inițiată în Germania de Martin Luther, Biserica Catolică instituind contrareforma și tribunalele inchizitoriale, o adevărată lovitură împotriva libertății de gândire. În urma Conciliului din Trient(1545-1563), se alcătuește o listă a cărților interzise, considerate eretice în cazul în care vin în contradicție cu dogmele bisericești.

Ideile Renașterii nu au putut fi înăbușite, ele fiind apărute de Erasmus din Rotterdam, Francis Bacon, Rene Descartes sau filozoful olandez Baruch Spinoza care își propun ca obiectiv transmiterea unui mesaj eliberator pe care o dă cunoașterea, iar sec. al XVIII-lea va relua spiritul Renașterii sub forma Iluminismului francez.

Claudiu Tamaș
Facultatea de Istorie, Relații
Internaționale, Științe Politice și
Științele Comunicării

Bibliografie:

1. Zoe Dumitrescu-Buşulenga, Renaşterea. Umanismul şi destinul artelor, Bucureşti, Univers, 1975
2. P. Burke, Renaşterea europeană, Iaşi, Polirom, 2005, p. 33-66, 162-211
3. Ovidiu Drimba, Istoria culturii şi civilizaţiei, vol. 3, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1990
4. E. H. Gombrich, Istoria Artei, Ed. Pro Editura şi Tipografie, Bucureşti, 2007

EXISTĂ NERVI

Cu piesa de teatru a lui M. Sorescu, *Există nervi*, ne aflăm în faţa unei metafore a realităţii care se realizează cu mijloacele comicului absurd, amintind de dramaturgi precum S. Beckett sau E. Ionescu. Ceea ce îl diferenţiază însă pe dramaturgul român de cei doi scriitori, este faptul că personajul sorescian nu rămâne o victimă neputincioasă a unei lumi fără sens, ci devine un om capabil să menţină prin eforturile lui, intact, nealterat, sensul lumii.

Pierderea de fum, care umple scena la începutul piesei, vrea să introducă, printr-o glumă a vizualului, în lumea textului şi a tot ce va urma. Personajele nu au nume, nu au adresă, nici identitate, nici scopuri clare. Ele sunt Locatarul, Prietenul, Profesorul, Vizitatorul, Femeia necesară, Femeia în plus, dar spusele lor se raportează totuşi la viaţa de toate zilele, în care se caută remedii, prin care bănuie corpurile neidentificate, în care apare o lume ameninţată de flagelul atomic, absurdă, fragilă, chinuită de pierderea florei intestinale ori de catastrofe universale. Fiecare personaj al piesei se integrează în contextul spectacolului cu un spectacol al său, într-o singurătate existenţială, într-o absenţă totală a ideii de solidaritate

umană, atât de în absurd, încât ivirea sau dispariţia lor nici nu are prea mare importanţă. Este vorba despre un absurd realist contemporan. Locatarul şi Prietenul său găsesc soluţia salvatoare din boala secolului într-o stranie colecţie de ace, orizontul vieţii într-un balcon, iar marea dramă sau marea fericire în problematici viscereale, şi totul în exclamaţii şi mirări ca în faţa faptelor decisive. Personajele nu sunt suficient de deosebite unul de celălalt, dar au totuşi o personalitate proprie, determinată de punerea lor într-o situaţie prozaică, concretă şi într-un timp contemporan cu cel al apariţiei piesei.

Leitmotivul interpretării este unul din subiectele piesei, dezvoltând mai ales situaţii de limbaj. Coerenţa replicilor nu stă adesea într-o organizare gândită a limbajului, ci în asocieri ghiduşe de cuvinte: "Locatarul: Pe mine m-au salvat odată. Acum vreo douăzeci de ani. Căzusem pe capul lor şi m-au ridicat în picioare. Prietenul: Dă-i în mă-sa, că sunt nişte porci. Locatarul: Eu trebuie să-mi cumpăr unul... sau măcar un iepure de casă. Prietenul: Nu te potriveşti - nu sunt cine ştie ce. Locatarul: Ce? Prietenul: Aştia de casă... Locatarul: Ai dreptate, mai bine unul de câmp... Un lucru însă mă nelinişteşte: cum o să interpreteze?"

Timpul şi spaţiul apar ca un ecou al cotidianului, construind prin axele fundamentale, orizontală şi verticală, un univers ce acoperă intimitatea în microcosmos şi deschiderea în macrocosmos. Elementele de decor primesc diferite conotaţii. Caloriferul, care se împinge mai încolo, mai încoace, pe o axă, trimite la această

orizontalitate, iar balconul dă verticalitate, ridicare spre înălțimi, sugerând că personajele au o oarecare distanțare față de lume. Flora intestinală a Locatarului distrusă se pare de acest secol e comparată cu planetariul marin, iar ”setea” Prietenului e asemănătoare cu a ”muntelui de sare”. Apare aici și o agresiune împotriva omului, ”ceilalți” sunt monstrul care înghite lumea. Se vorbește despre ”ei” ca despre o prezență amenințătoare, agresivă; toți cei ce constrâng eul la o anumită comportare interpretează ce spui, te condamnă. Zisul Profesor, care se crede și îi convinge și pe ceilalți doi că se află într-un tren, intră sub scenă și își ocupă fericit locul de la fereastră, apoi cele două femei și bărbatul vizitator cu aere de polițiști. Fiecare cu lumea lui, și astfel se leagă lanțul discuțiilor ciudate, între nimicuri și îngrijorări, din care condiția omului pare să nu mai aibă ieșire.

Dacă există nervi ori nu, nici nu are importanță. O amenințare se citește în toate, o glumă ontologică amară pune în mișcare aceste mecanisme. În această piesă, a unui spațiu închis, relația sine - celălalt se reduce la cea dintre personajele eu și tu, întâi și a doua, presupunând deopotrivă opoziție și apropiere. Piesa explorează ideea de cunoaștere și interpretare de celălalt și a lumii deopotrivă.

*Prof. Cristina Băran
Colegiul Tehnic „Constantin
Brâncuși”*

VASILE VOICULESCU

(27.11.1884 – 26.04.1963)

A fost medic, poet, prozator și dramaturg român.

Vasile Voiculescu s-a născut în comuna Pârscov, județul Buzău, ca fiu al lui Costache Voicu (ulterior scriitorul luând numele de Voiculescu), gospodar cu stare, și al Sultanei (născută Hagiu), fiica unui negustor. Școala a început-o în satul Pleșcoi, Buzău în 1890. Cursul primar l-a absolvit la Buzău. A urmat studii liceale la Liceul „Alexandru Hajdeu” și apoi la Liceul Gheorghe Lazăr din București.

Preocupat de materialism, pozitivism și evoluționism, îi citește pe Littré, Claude Bernard, Auguste Comte, Darwin și Spencer. Studiază opera lui Wundt, Harald Höffding, Pierre Janet și W. Jaimes, fiind atras de psihopatologie și psihofizică.

Studiile universitare le-a început la Facultatea de Litere și Filosofie din București (1902 - 1903) și le-a continuat la Facultatea de Medicină,

în 1903. Doctoratul în medicină l-a obținut în 1910.

S-a căsătorit cu Maria Mitescu, studentă la medicină, cunoscută din satul său natal, Pârscov. I-a dedicat poezii și scrisori de dragoste. Voiculescu a debutat în Convorbiri literare (1912). A practicat medicina la țară. În timpul Primului Război Mondial a fost medic militar la Bârlad, unde a participat la serile culturale ale lui Vlahuță. Editorial, a debutat cu volumul Poezii (1916). Din același an a colaborat la Flacăra lui C. Banu, la recomandarea lui Macedonski.

A primit Premiul Academiei pentru volumul „Din țara zimbrului” și alte poezii (1918).

A fost membru titular al Academiei de Științe din România începând cu 21 decembrie 1935.

El a decedat în anul 1963. La Pârscov există „Casa Memorială Vasile Voiculescu”.

Începuturile poetice ale lui Vasile Voiculescu au stat sub influența poeziei lui Vasile Alecsandri, George Coșbuc, Alexandru Vlahuță.

Lirica sa din perioada interbelică se distinge prin puternice accente religioase, generate de convingerea că există Dumnezeu. Ea se înscrie în curentul tradiționalismului interbelic, care se va transforma în poezia gândiristică.

Înclinația spre teluric și elementar, spre sentimentul religios, este transpusă în simboluri și alegorii. Apar treptat semnele expresionismului: tumultul vieții pulsând în vegetația din jur, sufletul devine spațiul unor frământări ca în pragul apocalipsului.

Temele religioase preferate sunt Nașterea, venirea Magilor, moartea Mântuitorului. În volumul *Poeme cu îngeri* sunt foarte multe prezențe angelice, întreg universul poetic e cuprins de această hierofanie.

Devine medic și doctor în medicină la București, ține la radio o serie de conferințe de medicină pentru țărani (emisiuni renumite), dar pasiunea pentru scris se amplifică. A scris și povestiri fantastice.

În proză îi apar postum *Capul de zimbru*, *Ultimul Berevoi*, ambele volume de povestiri; romanul *Zahei orbul* și *Teatru*, unele dintre povestiri au fost scrise în perioada când a fost exclus din viața literară, iar din dramaturgie între altele: *Duhul pământului*, *Demiurgul*, *Gimnastică sentimentală*, *Pribeaga*.

În 1941 i-a fost conferit Premiul Național de poezie.

A fost timp de patru ani deținut politic în închisorile comuniste (1958 - 1962). A fost condamnat din eroare judiciară alături de alți membri sau colaboratori ai Rugului Aprins (Sandu Tudor, Sofian Boghiu, Dumitru Stăniloae, Benedict Ghiuș, Alexandru Mironescu, Adrian Făgețeanu, Roman Braga etc.)

Poetul român care, după 1948, a suferit cumplit pentru convingerile sale democratice, devenind deținut la vârsta de 74 de ani, și luându-i-se dreptul de a publica, a lăsat o operă literară de mare rafinament artistic, [judecată de valoare] din care fac parte și *Ultimele sonete închipuite ale lui Shakespeare* Creațiile au fost elaborate între 1954 - 1958. Cele 90 de sonete sunt o monografie închinată „paradisului și infernului iubirii”, conform criticului Ovid S. Crohmălniceanu.

În închisoare s-a îmbolnăvit de cancer și a murit doborât de boală în noaptea de 25 spre 26 aprilie 1963, în locuința sa din București (strada Dr. Staicovici nr. 34).

În 1993 Vasile Voiculescu a fost ales post-mortem membru al Academiei Române.

Opere

Ultimul Berevoi, s.d., 1966

Poezii, București, Editura pentru literatură, 1964;

Din țara zimbrului, Bârlad (1918)

Pârğa, Editura Cartea românească, (1921)

Poeme cu îngeri, Editura Cartea Vremii, (1927)

Destin, Editura Cartea românească, (1933)

Urcuș (poeme), Fundația pentru literatură și artă, (1937)

Întrezăriri (poeme), Fundația pentru literatură și artă, (1939)

Ultimele sonete închipuite ale lui Shakespeare în traducere imaginară de Vasile Voiculescu, București, Editura pentru literatură, (1964).

Zahei orbul, Cluj, Dacia, 1970.

Capul de zimbru, nuvele postume, 1966

Ultimul berevoi, nuvele postume, 1966

Zahei orbul, roman elaborat între 1947- 1958 dar publicat postum, 1966

Volumul *Duhul pământului*, conținea piesele *Umbra și Fata ursului*

Demiurgul, 1943

Gimnastică sentimentală, 1972

Pribeaga

Vasile Voiculescu - Doamne

În vârful copacului Tău sunt o floare...

Pe cea mai înaltă ramură a lumii

*Mă leagăn în talazul de azur și soare.
Slavă Ție că n-am rămas în temnița
humii,*

*Ci slobodă, spre cer, înfloritoare
Inima mea nu mai întârzie:*

Zbucnește afară în limpezi petale

Să lege rod tainic, bob de poezie

Hrana zburătoarelor împărăției Tale.

Petala mi-e cu aripa rudă,

Miresme, cântec gata să s-audă.

*Zâmbesc sub luceafar visările-mi
grele,*

Beau apele lunii, se umflă în ele

Păunii nopții cu cozile-n stele.

*...Scuturați-mă vânturi mladii ori
haine,*

Singură moartea e o dincolo de fire

Prăpastie cu adânc de fericire.

Furtuna extazului mă va urca, poate,

Peste vamile și stavilele toate,

*Într-o pală de parfum, Doamne, pâna
la Tine,*

Cerul arunce-mi înapoi jos ruina.

Floarea căzută din împărăție

A vazut Cerul și a sărutat Lumina.

Sursa:

http://ro.wikipedia.org/wiki/Vasile_Voiculescu

EXPRESIILE FACIALE ZÂMBETUL AUTENTIC VS. NON-AUTENTIC

Psihologia contemporană, începând cu anii 1970, a început să manifeste un interes deosebit față de expresiile faciale ale emoțiilor noastre. Se cunoaște faptul că structurile de stat responsabile de siguranța națională a țării și a cetățenilor, structurile medicale, economice, private, etc., caută să își pregătească personalul în recunoașterea cât mai acurată a expresiilor faciale, pentru a le oferi un

avantaj în activitățile specifice. Paul Ekman și Wallace Friesen (1990), doi psihologi și cercetători la Universitatea California din San Francisco, au dezvoltat un sistem de clasificare și explicare a expresiilor faciale și ale subcomponentelor anatomice ale acestora, numit FACS (Facial Action Coding System). Însușind peste 3000 de expresii faciale, cercetătorii au reușit să stabilească și să codifice fiecare unitate musculară care acționează pentru a da naștere expresiilor faciale (Atkinson, Atkinson, Smith, Bem, 2002).

Acest articol va aborda *zâmbetul*, care este manifestarea facială (Ekman, 1972) a uneia dintre cele șapte emoții pe care psihologii le numesc principale sau de bază și anume fericirea. Aparent fără importanță, posibilitatea de a diferenția între un zâmbet autentic și unul non-autentic poate uneori să ne conducă la o interpretare mult mai eficientă a informațiilor în cadrul unei discuții, anticipând intenția interlocutorului.

Expresie a bucuriei sincere, zâmbetul autentic sau zâmbetul Duchenne poate fi recunoscut prin contractarea mușchilor zigomatic și orbicularis oculi.

Primul dintre mușchi este controlat conștient, iar cel din urmă acționează inconștient doar atunci când este resimțită o emoție pozitivă, autentică, de bucurie (fericire). Zâmbetul Duchenne poate fi observat în imaginea (B) alăturată, împreună cu un zâmbet non-autentic (imaginea A).

Zâmbetul non autentic sau zâmbetul fals este cea mai frecventă expresie facială și cea mai comună

metodă de mascare a unei emoții negative (Ekman, 2009). Acesta combină în toate cazurile acțiunea mușchilor zigomatic mare cu urme ale mișcărilor musculare provenind din alte emoții negative. Unii cercetători au arătat existența unei perioade de latență între cele două tipuri de zâmbete, așadar zâmbetul fals este afișat mult mai repede decât cel autentic tocmai datorită faptului că zâmbetul fals poate să moduleze reacțiile emoționale, evocând stări pozitive în absența stimulilor pozitivi.

S-a demonstrat, prin dovezi empirice, că este mult mai dificil să ne controlăm emoțiile pozitive față de cele negative, datorită presiunii sociale mult mai intense (Ekman, 1992).

Mișcările faciale specifice controlului sau suprimării zâmbetului emoțional sunt încordarea sau apăsarea buzelor, ridicarea bărbiei sau tragerea în interior a unghiului buzelor. Sesizarea unor zâmbete false și abilitatea de a diferenția între cele două tipuri de zâmbete ne poate oferi un insight eficient în decepția interpersonală.

Limbajul nonverbal, cu precădere mimica sau expresiile faciale joacă un

rol definitoriu în comunicarea verbală. Cuvintele vor fi întotdeauna însoțite de intenții ascunse care sunt afișate conștient sau inconștient de interlocutor, în funcție de nivelul de pregătire al acestuia.

Fiind de la sine înțeles că zâmbetele noastre sunt influențate de circumstanțele în care ne aflăm, putem deduce că zâmbetul are o funcție socială. Oamenii extrag o cantitate semnificativă de informații din zâmbete și le folosesc pentru a-și adapta comportamentele.

Câteva experimente publicate în *Journal of Experimental Social Psychology*, arată că persoanele care sunt de obicei excluse din diverse grupuri și care au un climat social precar, preferă să lucreze cu indivizi care afișează zâmbete autentice, acestea fiind considerate semne ale altruismului și ale cooperării.

O altă funcție a zâmbetului este îmbunătățirea atractivității noastre. Un studiu RMN întreprins de psihologi a demonstrat prin rezultatele obținute că vizualizarea fețelor atractive activează cortexul orbitofrontal, o regiune implicată în procesarea senzorială a unor eventuale recompense.

Dacă pe fața vizualizată, concomitent este afișat un zâmbet, activitatea în această regiune se intensifică. Prezența zâmbetului poate fi un indice care să ne confirme sau să ne infirme posibilitatea obținerii unei recompense. (O'Doherty, Winston, Critchley, Perret, Burt, Dolan, 2003)

În câteva cuvinte putem spune că recunoașterea și interpretarea expresiilor faciale poate fi într-adevăr dificilă, dar este în aceeași măsură eficientă și, nu în ultimul rând, o sursă incommensurabilă de informații

ce ne pot oferi un avantaj în viețile noastre.

Andrei Pușcaș
Facultatea de Științe Socio-Umane,
Dep. Psihologie

Bibliografie:

1. Atkinson, R. L., Atkinson R. C., Smith, E. E., Bem, D. J. (2002). *Introducere în psihologie*. Editia a XI – a, Editura Tehnică S.A.
2. Duchenne, G.B., (1990). The mechanism of human facial expresion, trans., R.A. Cuthbertson, Cambridge University Press.
3. Ekman, P. (1972). Universals and cultural differences in facial expressions of emotions. In Cole, J. (ed.), *Nebraska Symposium on Motivation*, (1971). Lincoln, NE: University of Nebraska Press.
4. Ekman, P., Davidson, R., Friesen, W., (1990). The Duchenne Smile: Emotional Expression and Brain Physiology II, *Journal of Personality and Social Psychology*, 1990, Vol.58, No.2, 342-353.
5. Ekman, P. (1992). An argument for basic emotions. *Cognition and Emotion*, 6, 169-200.
6. Ekman, P. (2009). *Minciunile adulților. Indicii ale înșelătoriei în căsnicie, afaceri și politică*. București: Editura Trei.
7. O'Doherty, J., Winston, J., Critchley, H., Perret, D., Burt, D.M., Dolan, R.J., (2003). Beauty in a smile: the role of medial orbitofrontal cortex in facial attractiveness. *Neuropsychologia*, 41, 147 – 155.

MASS-MEDIA – ÎNTRE INFORMARE ȘI MANIPULARE

Adesea ne confruntăm în viața de zi cu zi, cu noi si noi experiențe ce nasc în mintea noastră o sumedenie de întrebări și ipoteze. Sunt situații generate de conflicte mediatizate, de către cea care constituie actual „a patra putere în stat.”[1] Mass-media reușește să creeze o adevărată „industrie” de profit. Începând de la publicații cotidiene (presa scrisă),

televiziunea (audiovizualul), radioul și, desigur, internetul care alături de telefonul mobilă, reprezintă cel mai rapid mijloc de comunicare, nelipsit din casele oamenilor, împânzește cu succes rețelele de socializare.

Dincolo de reclamele nenumărate și expuse la fiecare pas, ținta acestora este antrenarea populației spre a deveni o societate de consum. Este puțin probabil că nu a reușit în acest demers. Cozile interminabile de la hypermarketuri, construcția de noi și noi magazine generoase, centre comerciale ce oferă totul, fac din om, un real dependent de cumpărături, ce apelează excesiv și în mod constant la această formă de „terapie”. În ceea ce privește „domeniul publicității online se relevă creșteri bugetare uriașe, chiar și de 150%, de la an la an.”[2] Par a crea un control absolut la un alt nivel de înțelegere.

Televiziunea lucrează cu finețe în domeniul mentalului prin capacitatea de seducție a informației, furnizată direct în subconștientul maselor. „Informația primită de la televizor intră nefiltrată, întreagă, direct în memorie, dar nu este disponibilă pentru analiza conștientă, pentru înțelegere sau pentru învățare. Este învățare în somn. Uriașa forță de penetrare a subconștientului uman, manifestată de televiziune, este determinată de activitatea corticală alfa pe care o generează vizionarea, de caracterul emoțional și dramatic al televiziunii, precum și de percepția imaginilor TV, într-un regim ce amintește mai mult de stările alterate de conștiință decât de starea de veghe.” *Reveriile* [3] (daydreaming), sunt efectul principal pe care televiziunea îl are asupra imaginației. Valkenburg și Voort afirmă că

acestea atrag mintea într-o lume fantastică, în care ea nu este decât un spectator pasiv, pe când în imaginația creativă omul este întotdeauna inserat în real, proces în care intenționalitatea și voința aparțin minții care construiește ea însăși proiectele imaginative.[4]

Începând de la copii și până la adulți, cu toții suntem ținta unui astfel de sistem. Este o subtilă formă de manipulare a opiniei publice pe piața largă a consumatorilor, ce depășește cu mult barierele permise de etică.

Să aruncăm o privire asupra micilor consumatori, copiii, poate cei mai afectați fiind în fazele procesului de creștere, ei petrec ore în șir, vizionând, cu „atenție” sporită, desenele animate. Au sau nu acestea un rol educativ? Se poate să aibă și un rol educativ, însă de cele mai multe ori, desenele promovează acte de violență neconforme cu învățătura creștină care susține triumful binelui asupra maleficului în mod pașnic, fără acte de violență. Scenele pe care ei le urmăresc rămân memorate în subconștient și pot activa unele gesturi nedorite și chiar crea confuzie între realitate și ficțiune. „Copiii ajung astfel să perceapă faptul că orice victorie este produsul necesar al unei confruntări agresive și nu al unor principii morale.”[5]

Un moment neașteptat a fost atunci când primele cuvinte ale unui copil au fost: atacați, distrugeți! Șocant este însă cazul real al unui copil de clasa a V-a, incident petrecut în urmă cu aproximativ 3 ani. Aflat într-o stație de metrou, băiatul a atentat la viața sa. Întrebat de ce a recurs la astfel de gesturi, el a răspuns ferm că vroia să reproducă scenarii TV.

„Puterea cuvintelor poate fi imensă, atât în textele scrise, cât mai ales, după cum am stabilit, în perceperea lor auditivă (deci orală).”[6]

Vizionarea a mai mult de 2 ore pe zi a programelor TV în timpul copilăriei ar duce la probleme comportamentale și abilități sociale scăzute. Un alt studiu indică un efect îngrijorător al comportamentului alimentar al copiilor: creșterea consumului de alimente nesănătoase cu 84% la copiii normali și cu 134% la cei obezi.[7]

„Academia Americană de Pediatrie are următoarea recomandare în privința televizorului: copiii sub doi ani nu ar trebui să urmărească deloc programe tv, iar după doi ani, nu mai mult de două ore pe zi, însă, emisiuni selectate, de calitate. Copiii ar trebui să facă lucruri care îi îmbogățesc intelectual, să joace diverse jocuri care să-i ajute să-și îmbunătățească abilitățile motrice, cititul”, consideră prof. dr. Linda Pagani, liderul unui studiu din Quebec publicat în “Arhivele de Pediatrie și Medicina Adolescenților”. [8]

În urma experimentului *SesameStreet*, aplicat la mai mult de jumătate din elevii americani, s-au constatat următoarele: „Elevii, chiar și după învățarea cititului, sunt lipsiți de bazele necesare unui viitor progres. Copiii găsesc cititul plictisitor și sunt satisfăcuți numai de ceea ce este superficial, ei nu înțeleg semnificația pe care o așteaptă să apară în chip magic, ca un efect vizual, și pentru aceasta renunță să o mai caute.”[9]

J. Healy susține că „mințile pasive ale micilor telespectatori rețin numai

senzațiile, nu și informația. Copiii care nu înțeleg ceea ce văd nu învață strategiile active de memorare.” Maria Winn aduce în cartea sa mărturia mai multor educatoare și învățătoare cu peste 25 de ani de practică în școlile americane, privitoare la o scădere semnificativă a „capacității de a imagina jocuri, de a se juca, în general, o diminuare a potențialului creativ și imaginativ” al copiilor. Imaginația joacă un rol important în gândire, ea fiind instrumentul necesar pentru configurarea universului de înțelesuri și de adâncire a reflecției personale.[10]

Omul este înzestrat și obișnuit cu libertatea, fiind mediul în care se simte cel mai bine protejat, confortabil. Promovarea în masă de non-valori, cu precădere în campaniile politice, chiar și a altor subiecte care nu fac decât să creeze instabilitate, nesiguranță în rândurile publice, îi fac pe oameni, dezorientați prin impactul informației supra-aglomerate. De cele mai multe ori, aceștia iau unele decizii pripite pe care le regretă ulterior atunci când le procesează cu atenție, în liniște.

Denis Mc. Quail observă la rândul său „că fenomenul globalizării a avut drept consecință, în ceea ce privește mass-media, între altele, o anumită standardizare a formelor și conținuturilor mediatice, prin care se estompează particularitățile culturii naționale. În ultimă instanță, e de părere autorul, avem de-a face cu prea puțină originalitate și creativitate, investind în producții mediatice, atât în sfera informațională cât și în cea a divertismentului.”[11]

Nu mă consider un promotor al acestei mișcări de redresare, vreau

doar ca fiecare dintre noi să realizăm ceea ce se întâmplă în spatele micilor ecrane și nu numai, în genere, în spațiul media, să selectăm cu grijă conținutul și ceea ce ne interesează, ținând seamă de faptul că toate sunt de folos numai în măsura în care știm ori suntem capabili să le gestionăm. Este de dorit să ne păstrăm o anumită verticalitate și prin filtrul rațiunii să diferențiem ceea ce este bine și ceea ce nu din acest cumul informațional. A da dislike, iar de data aceasta nu pe facebook, ci în propriul câmp de valori la ceea ce ne poate influența negativ, a cerne și analiza tot ceea ce ne acaparează interesul cotidian ține de discernământ.

Ioana Mariana Filipcic
Teologie Asistență Socială

Note:

- [1] Coord. Ilie Rad, *Schimbări în Europa, schimbări în Mass-Media*, Edit. Limes, Cluj-Napoca, 2004, p. 62
- [2] http://ekphrasis.accentpublisher.ro/files/articles_content/241/6%20RTSC%202.pdf
- [3] stare de visare cu ochii deschiși
- [4] Virgiliu Gheorghe, *Efectele televiziunii asupra minții umane*, Edit. Evanghелиsmos, București, 2005, p. 62-63
- [5] <http://ziarullumina.ro/stiinta-si-tehnologie/agresivitate-si-autoagresivitate-cum-explicam-aceste-fenomene>
- [6] Tatiana Slama-Cazacu, *Stratageme comunicative și manipularea*, Ed. Polirom, Iași, 2000, p. 49
- [7] <http://ziarullumina.ro/stiinta-si-tehnologie/agresivitate-si-autoagresivitate-cum-explicam-aceste-fenomene>
- [8] http://www.qbebe.ro/psihologie/jocuri_si_activitati/studiu_qbebe_chiara_este_periculos_t_elevizorul_pentru_copii
- [9] Virgiliu Gheorghe, *Efectele televiziunii asupra minții umane*, Edit. Evanghелиsmos, București, 2005, p.59
- [10] Ibidem, p. 60-61
- [11] Coord. Ilie Rad, *Schimbări în Europa, schimbări în Mass-Media*, Edit. Limes, Cluj-Napoca, 2004, p. 63

CINSTIREA SFINȚILOR ÎN BISERICA ORTODOXĂ

Trepțe ale dezvoltării... trepte ale iubirii... trepte ale sfințeniei

La un anșor un pas mare în dezvoltare e... să îți deschizi gurița când vine lingurița spre tine făcând „uuu... ci, ci”, un pas mare la șapte ani e să îți știi scrie singur numele pe o bucată de hârtie, un pas mare la optsprezece ani e să ai o prietenă... toți marii pași din viața noastră sunt legați de timp... de timpul dezvoltării noastre. Tot de niște pași ai dezvoltării se leagă și sfințirea noastră.

Dacă ar fi să dăm o definiție sfințeniei, cea mai potrivită ar fi: împreunarea iubirii și a veșniciei lui Dumnezeu în noi. Ei bine, dacă veșnicia este un dar eminamente divin, iubirea este liantul ce ne leagă pe noi de Dumnezeu, care deși pornește de sus – așteaptă și un răspuns din partea noastră.

Dacă limba română nu are în lexicul propriu termeni diferiți pentru fiecare treaptă a iubirii în parte, limba greacă, limba originală a tuturor cărților Noului Testament, păstrează trei termeni diferiți care corespund celor trei trepte ale iubirii: *eros* – iubirea trupească[1], *filia* – iubirea familială, dintre părinți și copii și *agapi* – iubire plină de pace, liniștitoare a acelor părinți care și-au jertfit fiecare clipă pentru copiii lor, iubire care acum – neavând un subiect apropiat asupra cui să se reverse... se revarsă peste toți – după chipul lui Dumnezeu „cel ce rasare soarele Său și peste drepti și peste păcătoși” (Mt. 5,45)

Tot așa, „noi, spune Fericitul Augustin, cinstim pe martiri cu acel

cult de *dragoste* și *apropiere* [...] aceasta o facem cu mai multă evlavie pentru că o dăm celor ce au biruit piedicile și sunt în viața fericită [...] iar cultul care în grecește se numește *latrie* [...] e o slujire cuvenită numai dumnezeirii”[2].

Una este forma iubirii noastre pentru Dumnezeu – *adorarea*, alta este *supravenerarea* Maicii Domnului, și alta *cinstirea* adusă sfinților. Poți vorbi oare de gelozie între mamă și fiică, poți oare vorbi de idolatrie în cazul cinstirii sfinților... cu siguranță nu – căci „minunat este Dumnezeu întru sfinții Lui” (Ps. 67,36)

Creat după chipul lui Dumnezeu (Fac. 1,27) omul avea o structură deiformă[3] și teoforă[4], care implica harul și făcea posibilă viața de comuniune cu Dumnezeu, singura conformă firii sale[5]. Țelul pe care îl avea omul de îndeplinit era realizarea asemănării sale cu Dumnezeu în sfințenie: „Fiți sfinți că sfânt sunt Eu Domnul Dumnezeul vostru” (Lev. 19,2), scopul său ultim era să devină „părtaș dumnezeieștii firi” (2 Ptr. 1,4).

De aceea, slava de care sfinții se împărtășesc este însăși slava pe care Hristos a primit-o de la Tatăl: „Slava pe care Tu Mi-ai dat-o, Eu le-am dat-o lor” (In. 17, 20). De aceea, cine cinstește pe sfinți cinstește pe Hristos care se odihnește în ei, iar cine se leapădă de sfinți se leapădă de Hristos, Cel ce i-a ales (Lc. 10,16) se leapădă de Biserica Lui (Mt. 16,18), a cărui cap nevăzut este.

După Sergiu Bulgakov, Tradiția Bisericii Ortodoxe nu este altceva decât „suma experienței sfinților”, ea formează după Sfântul Simeon Noul-Teolog „lanțul de aur al Bisericii în

care fiecare dintre sfinți este o verigă, fiind legat de înaintași prin credință, lucrare și iubire – formând în Dumnezeu o singură linie care nu poate fi ruptă”[6].

Datorită viețuirii lor, sfinții sunt socotiți „prietenii ai lui Dumnezeu” (In. 15,14), „casnici ai lui Dumnezeu” (Ef. 2,19), rugăciunile lor sunt bineprimite înaintea tronului ceresc (Apoc. 8,4) de aceea „Iubiților, ne îndeamnă Sfântul Ioan Gură de Aur, să alergăm la mijlocirea sfinților și să-i chemăm, ca să se roage pentru noi; dar să nu ne mărginim a ne lăsa numai în nădejdea rugăciunii lor, ci să lucrăm cum se cade, după pilda ce ei ne-au dat”[7] căci aceștia, alături de Fiul, vor reprezenta cumpăna milei și a dreptății în clipa judecății (1Cor. 6,2), ca unii ce au cunoscut atât povara ispitei diavolești cât și ajutorul lui Dumnezeu.

Cinstirea sfințelor moaște

„Iar noi toți [...] privim ca în oglindă slava Domnului” privind „întru aceeași icoană ne schimbăm” și noi, urcând „din slavă în slavă, ca de la Duhul Domnului” (2Cor. 3,18).

Sfintele moaște sunt oglinzile slavei celei nepieritoare, prefigurarea vieții celei veșnice, cheazăia învierii noastre, arvună ale îndumnezeirii[8] noastre prin har.

Văzând puțină lumină de pe chipul lui Moise (Ieș. 34,9), evreii au văzut – înainte de vreme – lumina Taborică (Mt. 17,2), au văzut slava lui Dumnezeu, văzând minunea învierii aceluia mort peste care au căzut osemintele dreptului Elisei (4 Reg. 13,21) și noi ar trebui să dăm crezare acelor oameni, acelor sfinți pe care înainte ca să-i alegem noi i-a ales Dumnezeu.

Ar fi absurd să vă aduc argumente din fizica cuantică și să vă vorbesc despre memoria materiei care să explice minunile ce erau săvârșite prin obiecte ale Sfinților Apostoli (F.A. 5, 15-16; 19, 11-12). Până la urmă, ce ar fi Dumnezeu dacă l-am înțelege în toate ale Sale... un alt om? Ce ar fi Biserica fără lucrarea supranaturală a lui Dumnezeu... un centru de binefaceri?

Dragii mei, închinarea la sfinți, la sfințele moaște a venit și vine ca *un răspuns* la chemarea harului din ele, e glasul veșniciei lui Dumnezeu, e darul Lui cel mult dorit.

Adrian Fertea
Facultatea de Teologie Ortodoxă
„Episcop Dr. Vasile Coman”

Note:

[1] Care dacă rămâne în raționalitatea în care a fost creată de Dumnezeu este mântuitoare (1 Tim. 2,15).

[2] Silvestru ep. de Canev, *Contra Faustum*, cart. XX, 21, p. 187 apud Drd. Pintea Dumitru, *Temeiuri dogmatice pentru cinstirea sfinților în ortodoxie*, în rev. O., nr. 1, 1980, p. 140.

[3] Parte nativă ce implică o anumită identitate a firii umane cu cea divină.

[4] Cu o deschidere spre Dumnezeu, pentru o mai deplină îndumnezeire prin comuniunea cu El.

[5] Drd. Pintea Dumitru, *op.cit.*, p. 141.

[6] *Ibidem*.

[7] Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilia XLIV asupra Facerii*, în col. P.S.B., vol. XXII, cap. II, p. 120.

[8] Acest proces presupune o actualizare continuă a chipului lui Dumnezeu din noi prin colaborarea noastră cu harul divin, ea nu presupune o denaturare ființială a omului, o deificare a a lui în stil panteist.

CRONICA PROTOPOPULUI VASILE

Starea în care au viețuit timp de secole întregi românii din Transilvania, oprimarea națională, politică și socială la care au fost supuși a îngreunat în mare măsură fireasca dezvoltare a producției lor spirituale, încetinind și apariția lucrărilor cu caracter desigur istoriografic. Această oprire n-a putut împiedica însemnarea evenimentelor, prima cronică românească – având ce e drept, un caracter mai mult local – apărând la Brașov la începutul sau cam pe la mijlocul deceniului al IV-lea al sec. al XVII-lea. Această primă cronică, databilă și scrisă în românește îl are drept autor pe un anume Protopop Vasile din Șcheii Brașovului.

Existența unor scrieri istorice slavo-române în Transilvania în secolele XV-XVI este probabilă atâta vreme cât se poate constata un feudalism românesc în această țară, păstrând ca limbă oficială pe cea slavonă, dar pierderea vechilor arhive cneziale și bisericești a avut drept consecință și dispariția unor astfel de anale.

La biserica Sfântul Nicolae din Șcheii Brașovului, un centru suburban românesc, în secolul al XVI-lea s-a scris o cronică a bisericii, din nefericire astăzi pierdută, dar care se poate totuși întrevădea din textul *Cronicii românești a popii Vasile* (fost mai marele bisericii Scheilor în anii 1628-1659), păstrată într-o traducere germană și în prelucrarea românească a lui Radu Tempea.

Fiu al acelui protopop Mihai, (care învățase în Serbia, fusese sol al Brașovului pe lângă Mihai Viteazul și

dezvoltase pe banii lui clădirea școlii din Șchei), Vasile a însemnat întâmplările legate de lăcașul românesc din Brașov începând de la anul 1392. N-a reușit să scrie prea mult (în versiunea germană, singura păstrată, despre care însă știm cu siguranță că s-a tradus din românește, textul fiind în jur de cinci pagini), iar știrile adunate (ajungând până la 1633) rar depășesc un spațiu coincident cu Țara Bârsei. Consemnând despre cum și-au așezat preoția la românii din Șcheii Brașovului și cum s-au nevoit preoții bisericii cu multă osteneală de au purtat lucrurile legii, de nu s-au schimbat și oferindu-ne multe amănunte despre propria familie, popa Vasile face loc în pagină și unor informații care, interpretate, pot participa la creionarea unor imagini de ansamblu.

Această întrecere între brașoveni și sibieni, și unii și alții doritori să beneficieze de serviciile unor oameni pregătiți, mărturisește despre o stimabilă stare de emulație cărturărească. Numirea de către Mihai Viteazul prin localitățile transilvănene a unor oameni de a căror loialitate nu se îndoia, (cum a fost și acel preot Neagoslav, adus din Țara Românească la Brașov, dar expulzat apoi în temeiul învinuirii de necuviință și trufie, căci protectorul său dispăruse) a fost un act pur politic pe care cronicarul român înțelege să-l rețină.

Forma „bolgari”, pentru bulgari, în textul cronicii tradus în limba germană, este un maghiarism, dar expresia din titlul cronicii „supunere” (povidanie), care în slavă se traduce și supunere și povestire, este un slavonism – la Radu Tempea. Se știe

sigur că la Șchei erau dieci de slovenie, folosiți pentru corespondența Brașovului cu Țările Românești de peste munți, precum și o școală, așa că existența unei cronici slavone, întrebuințată în secolul al XVII-lea pentru redactare de către popa Vasile a formei românești este firească.

Biserica Sfântul Nicolae din Șcheii Brașovului aparținând comunității orășenești a românilor de acolo, care se ridică din punct de vedere economic în secolul al XVI-lea, era de fapt întreținută de către negustori și meșteșugari. *Cronica slavonă a Șcheilor*, azi din păcate pierdută, dar care se recunoaște între rândurile cronicii românești din veacul următor, era deci, de fapt, cronica orășenilor români din acea suburbie.

Știri despre istoria românilor apar în *Hronica slovenilor*, *Ilirriculum*, *Misii cei din sus și cei din jos* Misii a lui Gheorghe Brancovici, carte scrisă în limba română în jurul anului 1687 când autorul, sârb de neam, dar dintr-o familie ce trecuse din Herțegovina în Transilvania încă în secolul al XVI-lea, căci hrisoavele amintesc proprietăți ale Brancovicilor în ținuturile Timiș, Arad și Zarand, se afla în preajma lui Șerban Cantacuzino, Domnul Țării Românești.

Brancovici era prin urmare ardelean, născut la Ineu, în 1645, și a dobândit o educație de factură umanistă, ajungând să stăpânească mai multe limbi: română, maghiară, sârbă, latină, greacă și turcă, o educație supravegheată atent de fratele său mai mare Sava, ce va deveni mitropolit al Ardealului. Astfel va fi folosit în misiuni

diplomatice, prima dată ca traducător pe lângă capucehaia lui Mihail Apafi, principele Transilvaniei, la Constantinopol între anii 1633 și 1667, apoi chiar ca și reprezentant al aceleiași Apafi pe lângă Poartă între anii 1675 și 1677.

Curând se va simți atras de manevrele politice, călătoria pe care o face în 1668 la Moscova ca însoțitor al mitropolitului Sava Brancovici nu avea doar ținte religioase, și se amestecă de asemenea în preparativele întreprinse de Imperiul Habsburgic și de Rusia, în vederea constituirii unei Ligi antiotomane. Va suferi rigorile unui scurt stagiul în temniță, în 1680, deoarece Apafi avea alte opinii, și va trece apoi în Țara Românească, mai exact la curtea lui Șerban Cantacuzino, beneficiind de recomandarea unui cărturar de talia lui Radu Năsturel, fiul lui Udriște Năsturel, care pe atunci era mare ban al Craiovei. Răsplătit de către imperiali cu două titluri nobiliare: baron în 1683 și conte în 1688, Brancovici care se visa un nou despot al sârbilor eliberați prin sprijin habsburgic, își realizase și o falsă genealogie prin care se arăta descendent din vechea casă Brankovic. Își va sfârși viața în închisoare, fiind arestat în 1689 și mai apoi întemnițat la Viena, iar din 1703 la Eger unde și moare în 1711.

În închisorile austrieilor, Gheorghe Brancovici a avut răgazul să-și traducă cronică în sârbește, amplificând-o foarte mult și transformând-o într-o lucrare în cinci cărți. În cea de-a cincea carte există un cuprinzător capitol de istorie românească, începând cu secolul al XVI-lea, cu date care lipsesc din cronicile muntene. Se insistă mai

mult asupra domniei lui Mihail Viteazul, adăugându-se știri noi din istoricul N. Istvanffy.

Paul Țop
Universitatea din Oradea

Bibliografie selectivă:

1. Al. Piru, *Istoria literaturii române de la origini până la 1830*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1977, p. 40
2. *Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900*, Ed. Academiei, București, 1979, p. 123
3. *Istoria literaturii române*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București 1970, p.402-404
4. Mazilu, Dan, Horea, *Vocația europeană a literaturii române vechi*, Editura Minerva, București 1991, p. 105
5. Sextil Pușcariu, *Istoria literaturii române. Epoca veche*, Ed. Eminescu, București, 1987, p. 94

SIMBOLISMUL DIN LITURGHIA CREDINCIOȘILOR

Cei chemați ieșiți... câți suntem credincioși, iară și iară Domnului să ne rugăm!

După aceea urma o serie de patru ectenii [...], fiecare ectenie era urmată de către o rugăciunea rostită de episcop pentru fiecare din cele patru categorii de participanți la slujbă, care stăteau în timpul acesta cu capul plecat; apoi ieșeau succesiv din biserică pe măsură ce erau binecuvântați de episcopi[1].

Să ne iubim unii pe alții ca într-un gând să mărturisim: pe Tatăl, pe Fiul și pe Duhul Sfânt – Treimea cea de o ființă și nedespărțită!

„Încetând rugăciunile, ne îmbrățișăm unii pe alții cu sărutare. Apoi celui care prezidează adunarea fraților i se aduce pâine și un pahar de vin amestecat cu apă, pe care acesta

luându-le înălță laudă și slavă
Părintelui tuturor în numele Fiului și
al Duhului Sfânt și face multă
mulțumire ca să ne învrednicim de
ele”.

*Să luăm aminte sfânta jertfă în
pace a o aduce!*

„Nu este vorba de un memorial
simplu [...] e vorba de comuniune cu
trupul care a pătimit pentru păcatele
noastre și pe care Tatăl, cu bunătatea
Sa, l-a înviat din morți”[3].

Să luăm aminte: Sfintele sfinților!

Nimeni altul nu poate lua parte la
Euharistie decât numai cel ce crede că
cele învățate de noi sunt adevărate și
care s-a spălat în baia iertării
păcatelor spre naștere din nou și
trăiește așa cum ne-a predat Hristos.
Căci noi nu luăm acestea ca pe o
pâine comună și nici ca pe o băutură
comună[4];

Liturghia e dumnezeiasca cină,
nunta Mielului în care Mielul lui
Dumnezeu se unește cu sufletele
credincioșilor[5].

*Cu frică de Dumnezeu, cu
credință și cu dragoste apropiată-vă!*

După ce întâistătorul a mulțumit
și tot poporul a aclamat, diaconii dau
fiecăruia dintre cei care se găsesc de
față să se împărtășească din pâinea și
vinul amestecat cu apă peste care s-a
rostit mulțumirea [literal: care au fost
sfințite]”[6]

O dacă Dumnezeu ar împărați
întru toate, așa cum ne rugăm: *Vie
împărăția Ta*; o dacă ar trăi toți după
voia Lui, lepădând voia proprie
amăgitoare ce duce la pierzare! Dacă
s-ar strădui toți să trăiască în dreptate
și sfințenie, așa cum *Sfânt este
Domnul Dumnezeuul nostru!* Dacă ar
sălășlui în toți Duhul Sfânt, prin Care
toți ne-am născut din nou și am primit

pecetea Sa! Dacă în toți ar trăi
Hristos! [7].

*Gheban Andrei-Ionuț
Facultatea de Teologie Ortodoxă
„Episcop Dr. Vasile Coman”
Universitatea din Oradea*

Note:

[1] *Constituțiile Apostolice*, cartea a VIII-a,
cap. 6-10, Pr. Prof. Dr. Ene Braniste, p.145.

[2] Sfântul Iustin Martirul și Filozoful,
Apologia întâia în favoarea creștinilor, în col.
P.S.B., vol. 2, Buc., 1980, cap. LXV, p. 70.

[3] Sfântului Ignatie Teoforul, *Epistola
catre Smirneni*, în col. P.S.B., vol. 1, Buc.,
1979, p. 182.

[4] Sfântul Iustin, *op.cit.*, cap. LXVI, p.70.

[5] Sfântul Ioan din Kronstadt, *Liturghia
cerul pe pământ*, Ed. Deisis, Sibiu, 2002, p.
159.

[6] Sfântul Iustin, *op.cit.*, cap. LXV, p.70.

[7] Sfântul Ioan din Kronstadt, *op.cit.*, p. 169.

TRADUCERI INEDITE DIN PĂRINȚII BISERICEȘTI

ORATIO DOMINICA

(partea a VII-a)

*Cum dicimus: Libera nos a malo,
nos admonemus cogitare nondum nos
esse in eo bono, ubi nullum patiemur
malum. Et hoc quidem ultimum quod
in oratione dominica positum est, tam
late patet, ut homo Christianus in
qualibet tribulatione constitutus in
hoc gemitus edat, in hoc lacrimas
fundat, hinc exordiat, in hoc
inmoretur, ad hoc terminet
orationem. His enim uerbis res ipsas
memoriae nostrae commendari
oportebat.* (ed. A. Goldbacher, CSEL,
44)

Când spunem: *Izbăvește-ne de cel
rău* [1], ne îndemnăm pe noi înșine să
luăm aminte că încă nu ne aflăm în
acel bine, unde să nu ne mai poată
atinge vreun rău. Și această ultimă

cerere a Rugăciunii Domnești este atât de amplă, încât un creștin, supus oricărei încercări, își exprimă plângerea prin ea, varsă lacrimi prin ea, începe prin ea, continuă prin ea și își sfârșește rugăciunea prin ea. De fapt, noi avem nevoie de aceste cuvinte pentru a încredința lucrurile [pe care ele le semnifică] memoriei noastre.

(FER. AUGUSTIN, *Scrisori*, 130, XI, 21)

*traducere din lb. latină și note explicative de
drd. Corneliu Clop*

*Facultatea de Limbi și literaturi
străine, secția Studii literare și
culturale,*

Universitatea din București

[1] Cererea a VII-a:

Sf. CIPRIAN, *op. cit.*, p. 480: „Aceste cuvinte exprimă toate inimițiile pe care le uneltește dușmanul împotriva noastră pe această lume, inimiciții în fața cărora suntem întăriți și apărați, dacă Dumnezeu ne eliberează de tot ce e rău, dacă dă ajutorul Său celor ce se roagă și I-l cer. (...) Oare cine se teme de lume, dacă are pe Dumnezeu pavăză în lume?”

Sf. IOAN GURĂ de AUR, *op. cit.*, p. 255: “*Cel rău* este numit aici diavolul. (...) De aceea, Domnul n-a spus *izbăvește-ne de cei răi*, ci: *de cel rău*, învâșându-ne să nu purtăm ură semenilor noștri pentru relele pe care le suferim de la ei, ci să mutăm ura noastră de la ei la diavol, pentru că el este pricina tuturor relelor.” ORIGEN, *op. cit.*, p. 282: „Tot așa trebuie să înțelegem lucrurile și când suntem mântuiți de cel rău. Dumnezeu l-a mântuit pe Iov nu prin aceea că nu i-ar fi dat diavolului putere să-l pună la tot felul de încercări, ci pentru că în toate necazurile prin care a trecut el n-a păcătuit în fața Domnului, ci s-a dovedit drept.”

CASTELUL BRAN

Ținutul dintre Bucegi și Piatra Craiului a determinat o serie de episoade istorice încă din preistorie și

până în prezent, reliefate de o dată geografică și istorică majoră: Trecătoarea Branului.

Un document emis de regele Ludovic I al Ungariei (1342-1382) la 19 noimebrie 1377 în Zvolen confirmă sașilor din Scaunul Brașovului dreptul de a ridica, conform promisiunii, pe cheltuiala și cu meșterii lor, o nouă cetate de piatră la Bran. Cu această ocazie, regele promite brașovenilor că, dacă Țara Românească va ajunge „în mâinile noastre”, atunci vama va fi mutată de la Rucăr (Ruffa Arbor) la Bran. Referința din textul documentului din 1377 cu privire la o “nouă cetate de piatră” permite deducția că fortificația de piatră, ce urma să fie edificată pe acest loc, a fost precedată de o întăritură de graniță mai veche. Această cetate, probabil din lemn, va fi fost ridicată de cavalerii teutoni între 1211-1225. Ea este atribuită magistrului Theodorikus. În secolul al XIII-lea teritoriul cetății Bran a fost supus jurisdicției comitatului regal de Alba Iulia.

În anul 1395, Sigismund de Luxemburg, împărat german și rege al Ungariei, a folosit castelul Bran ca bază strategică pentru o incursiune în Țara Românească, în urma căreia l-a îndepărtat pe voievodul Vlad Uzurpatorul, rivalul lui Mircea cel Bătrân, vasalul său.

În 1407, Sigismund îi acordă lui Mircea stăpânirea castelelor Bran (fără domeniul aferent) și Bologa. Branul rămâne sub autoritatea Țării Românești până în 1419.

În anul 1427 castelul Bran a trecut din proprietatea scaunului Brașovului în cea a coroanei Ungariei, care a finanțat lucrările de fortificare și de extindere. În 1498 cetatea Branului a

fost închiriată de regalitatea maghiară către scaunul Braşovului.

În 1920, Consiliul Orăşenesc Braşov a donat Castelul Bran reginei Maria a României, în semn de recunoştinţă faţă de contribuţia sa la înfăptuirea Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918. Regina l-a amenajat şi l-a lăsat moştenire fiicei ei, principesa Ileana, sora regelui Carol al II-lea. După expulzarea din ţară a familiei regale, în 1948, Castelul Bran a intrat în proprietatea statului român, fiind abandonat şi devastat. Castelul s-a redeschis apoi vizitelor publice în 1956, fiind parţial amenajat ca muzeu de istorie şi artă feudală. În 1987 a intrat în restaurare, lucrare terminată în linii mari în 1993.

Deşi a intrat în circuitul şi folclorul turistic drept castelul lui Dracula, se pare că Vlad Ţepeş nu a locuit niciodată la castel. Cu toate acestea „legenda” pare să fie mai puternică decât realitatea.

România şi-a asumat şi costurile renovării şi întreţinerii castelului şi are un drept de preempţiune pentru achiziţia viitoare a castelului.

*Andrei Gabriel Benţe
Facultatea de Teologie Ortodoxă
„Episcop Dr. Vasile Coman”*

ÎNCĂLZIREA GLOBALĂ

Încălzirea globală este fenomenul de creştere a temperaturilor medii înregistrate ale atmosferei în imediata apropiere a solului, precum şi a oceanelor.

Fenomenul de încălzire globală a început să îngrijoreze după anii '60, în urma dezvoltării industriale masive

şi a creşterii concentraţiei gazelor cu efect de seră care sunt considerate în mare măsură responsabile de acest fenomen.

Modelele climatice elaborate de specialiştii în domeniu estimează că clima globală se va încălzi cu 1,1 – 6,4°C în cursul secolului al 21-lea. Estimările variază din cauza faptului că nu poate fi prevăzută evoluţia emisiilor de gaze care cauzează efectul de seră. De altfel, tendinţa de încălzire continuă a planetei în secolul XXI este relevată de foarte multe studii în domeniu. Foarte îngrijorător este însă faptul că aceste scenarii climatice arată că zonele polare se vor încălzi cel mai mult, ceea ce ar putea avea consecinţe dramatice.

Cauza principală a încălzirii globale este creşterea concentraţiei de CO₂ în atmosferă în ultimele secole. Aceasta a fost de 280 ppm înainte de revoluţia industrială, fiind acum de 430 ppm, adică aproape dublă, iar în anul 2035 ar putea fi de 550 ppm, dacă fluxul emisiilor actuale de gaze cu efect de seră (GES) s-ar menţine peste capacitatea naturală de absorbţie.

Aceasta ar putea duce în imediata perioadă la o creştere cu încă 2°C. Acest lucru este probabil să se întâmple dacă ţinem seama de dezvoltarea impetuoasă a economiilor în China, India, Brazilia, Australia, Asia de Sud-Est sau în Europa răsăriteană şi de faptul că SUA nu a ratificat încă Protocolul de la Kyoto, în timp ce utilizarea surselor înlocuitoare regenerabile curate de energie şi reţinerea CO₂ la centralele pe combustibili fosili avansează greu. Pe lângă dezvoltarea industrială, o altă cauză la fel de importantă o

reprezintă defrișările masive ale pădurilor. Acestea duc la o creștere a concentrației de noxe ceea ce provoacă efectul încălzirii globale și epuizarea stratului de ozon. Pentru a stopa efectele negative provocate de aceste defrișări, specialiștii spun că ar fi nevoie de o împădurire cu 20% față de totalul deja existent la nivelul întregului glob.

Efectele încălzirii globale

Experții Grupului Interguvernamental asupra Evoluției Climei (GIEC) au lansat un diagnostic alarmant asupra pericolelor încălzirii globale. Potrivit acestora, o încălzire cu 2 sau 3 grade Celsius pe plan global față de nivelul mediu de temperatură din 1990 va avea un impact negativ uriaș asupra tuturor regiunilor planetei.

Până în anul 2080, circa 3,4 miliarde de oameni vor suferi de pe urma penuriei grave de apă provocată de topirea ghețarilor, iar alți 600 de milioane de oameni vor suferi de foame de pe urma secetei, degradării și salinizării solului.

Seceta va afecta regiuni întinse din sudul Africii, America Latină, zona mediteraneeană, Orientul Mijlociu și Africa de Nord. Unele studii prezic spre exemplu că pădurile amazoniene s-ar putea usca pur și simplu, antrenând pieirea unui număr uriaș de specii de animale și plante. Experții spun că la fel s-a întâmplat acum 55 de milioane de ani, la sfârșitul Paleocenului, când o creștere cu 5 grade Celsius a temperaturilor medii a pustiit planeta. Pentru a se putea salva, speciile trebuie să se adapteze acestor schimbări sau să migreze odată cu zonele climatice. Acele specii care nu se pot adapta sau nu pot să migreze, riscă să dispară din cauza

schimbărilor climatice din habitatul lor. De exemplu, speciile din zonele montane nu vor avea unde să se mute în zone mai înalte și mai reci, ceea ce ar duce la dispariția lor dacă acestea nu se vor adapta. O situație similară se va înregistra în regiunea arctică. Flora și fauna din zonă nu se pot muta mai spre nord pentru a se feri de încălzirea globală și riscă să dispară.

Valurile de căldură - consecință a încălzirii globale - implică unele riscuri pentru sănătatea populației, mai ales în zonele urbane, unde temperaturile sunt mai ridicate. Se cunoaște că vremea caniculară poate crește riscul de deces, îndeosebi la persoanele susceptibile de sensibilitate la efectele stresului termic. Cea mai mare vulnerabilitate o au, în general, persoanele din grupele de vârstă care depășesc 65 de ani.

Canicula poate cauza de asemenea și dezastre naturale. Aceasta poate produce incendii, sau poate întreține incendiile de pădure provocate din neglijența omului. În acest caz, sunt distruse suprafețe însemnate de pădure (uneori, zeci de mii de ha), punând, totodată, în pericol viața persoanelor aflate în apropiere. De asemenea, ele provoacă nori de fum care împiedică desfășurarea în condiții bune a transporturilor.

Prin impactul asupra producției de hrană, seceta poate avea efecte devastatoare asupra sănătății umane. Aceasta cu atât mai mult cu cât seceta este un fenomen cu frecvență mare în zone extinse din state în curs de dezvoltare, cu populație numeroasă.

Insuficiența de hrană determină un nivel mai ridicat al morbidității, cauzat de o serie de afecțiuni, între care se deosebesc pelagra, anemia

feripriva, hipocalcemia, hipomagnezia, conținutul scăzut în macro- și, mai ales, micronutrienți (vitamine, săruri minerale), dar și slăbirea rezistenței organismului față de factori patogeni.

Anemia, malnutriția și, respectiv, subnutriția sunt efecte ale consumului inadecvat de hrană. Aproximativ două miliarde de persoane din țările în curs de dezvoltare sunt anemice, iar 1,1 miliarde de persoane din întreaga lume sunt malnutrite (UNPF, 2001).

Frecvența subnutriției este, de asemenea, ridicată în multe regiuni ale lumii. Se estimează că numărul persoanelor subnutrite cronic era, în 1996–1998, de 792 de milioane de persoane, ceea ce reprezintă 18% din populația totală a regiunilor respective.

Pentru a evita un viitor sumbru al planetei, ar trebui ca până în 2050, emisia gazelor cu efect de seră să scadă de două ori la nivel mondial și de patru ori pentru țările industrializate.

Există și un scenariu optimist, conform căruia, până în 2100, temperatura va crește cu 1,1 – 2,9 grade Celsius. Însă specialiștii consideră că e puțin probabil acest lucru, de vină fiind inerția sistemelor ecologice și cantitățile de dioxid de carbon adunate în atmosfera de-a lungul ultimelor sute de ani.

Sursa: <http://revista.meteo.ro/>

M.T.A.

MTA (trioxid agregat mineral) a fost introdus în 1993 de Universitatea din Loma Linda SUA ca material utilizat în reparațiile perforațiilor

laterale sau pentru partea terminală a obturațiilor de canal. Versiunea comercială introdusă de Densply în 1998 se numește Pro Root MTA și conține 75% ciment Portland, 20% oxid de bismut și 5% gips. MTA s-a folosit de atunci atât ca material endodontic în proceduri chirurgicale sau nechirurgicale ca și obturații de canal, coafaje, apexifieri, bariere pentru albiri interne, sigilant în perforații radiculare.

Studiu clinic comparativ privind factorii de succes în coafajul direct cu diverse tipuri de MTA.

Studiul are ca scop compararea rezultatelor clinice obținute prin coafajul direct cu diverse tipuri de MTA monitorizând și factorii posibili de influență a rezultatului ca și :

-vârsta, tipul de afecțiune care a dus la opțiunea terapeutică respectivă:

-carie sau traumatism,

-existența unor restaurări anterioare

-clasa preparației

-stadiul procesului inflamator pulpar

-localizarea dintelui la maxilar sau mandibulă, în grupul frontal sau lateral

-prezența sau lipsa sângerării pulpare

-momentul aplicării restaurării definitive

Studiul a inclus 150 de persoane, din care 70 de bărbați și 80 de femei cu vârste cuprinse între 10 și 45 de ani. Au fost selectați să participe la studiu pacienți care au prezentat deschideri pulpare de origine carioasă sau traumatică. S-au executat radiografiile care au evidențiat prezența cariilor profunde în apropierea camerei pulpare și fără patologie periradiculară, îngroșare a spațiului periodontal sau resorbție internă.

Clinic toți dinții au avut mobilitate și adâncime de sondare în limite normale, respectiv simptomatologie dureroasă corespunzătoare cel mult unei hiperemii pulpare. Dinții nu au avut sensibilitate la percuție. După aplicarea coafajului direct, dinții au fost restaurați imediat, efectuându-se radiografia și teste de vitalitate la 30 de zile, 6 luni, 1 an și doi ani. Materialele de coafaj folosite au fost hidroxidul de calciu, un adeziv, ProRoot MTA gri și alb, MTA Angelus gri și alb și ProRoot MTA gri după o ședință de laser terapeutic..

Toți participanții au oferit consimțământul scris pentru participarea la acest studiu. Ei au completat un studiu asupra stării generale. Au fost excluse persoanele cu boli asociate, aflate sub tratamente medicamentoase și fumătorii.

Manoperele au fost executate de un singur medic. După ce s-a executat anestezia, s-a aplicat digă sau rulouri de vată pentru a preveni infiltrațiile cu salivă. Cavitățile s-au deschis cu o freză diamantată de turbină, apoi s-au curățat cu o freză sferică de piesă cot de la periferie spre peretele pulpar. După finalizarea preparării cavității și expunerea pulpară, s-a folosit hipoclorit 5,25% pe o buletă de vată pentru a face hemostaza. S-au păstrat și cazurile la care nu s-a realizat hemostaza, notându-se acest aspect. După obținerea hemostazei, s-a spălat cu sprayul de apă, apoi s-a uscat zona.

Hidroxidul de calciu s-a aplicat urmând aceiași pași pentru anestezie, izolare și pregătirea cavității, hemostază. Coafajul cu adeziv a urmat pașii caracteristici acestui material. S-a efectuat demineralizarea timp de 10 secunde, apoi cu un jet de aer cu presiune mică s-a uscat, s-a

aplicat adezivul, s-a suflat cu aer excesul de adeziv și s-a polimerizat. Rezultatul a fost evaluat la 30 zile, 6 luni, 1 an respectiv 2 ani..

Concluzii

1. Coafajele directe cu diverse tipuri de MTA, hidroxid de calciu și bond s-au departajat astfel:

-cele mai multe succese a înregistrat coafajul cu ProRoot MTA și laser, apoi cele două variante de MTA gri, cele două variante de MTA alb, hidroxidul de calciu și la sfârșit coafajul direct cu adeziv.

2. Factorii care au influențat rezultatele au fost vârsta, restaurările anterioare, mărimea deschiderii, controlul sângerării, tipul de cavitate, patologia dintelui, originea deschiderii, materialul folosit..

3.. Rezultatele nefavorabile sunt de fapt cumulul unor factori de risc, ca de exemplu vârsta, mărimea deschiderii, controlul sângerării.

CELULELE STEM

Celulele stem - o alternativă posibilă în prevenirea insuficienței cardiace. Oamenii de știință au primit acordul implică folosirea celulelor stem în scopul prevenirii insuficienței cardiace și a îmbunătățirii circulației coronariene.

Revascor, un tratament ce include celulele stem prelevate de la tineri sănătoși, este injectat intravenos în primele 12 ore de la momentul producerii infarctului miocardic acut, pe lângă procedurile obișnuite efectuate în cazul unui infarct miocardic. Experimentele anterioare pe oi au arătat ca aceasta metoda poate îmbunătăți circulația sanguină coronariană și limitează necroza tisulară.

Celulele stem pot reduce astfel riscul apariției insuficienței cardiace. Insuficiența cardiacă apare atunci când inima nu își mai poate realiza funcția de pompă, adică nu mai poate trimite în mod eficient sânge în tot restul organismului.

Experimentul va fi condus pe 225 de pacienți din Marea Britanie și alte țări europene. Profesorul Eric Duckers de la Erasmus University Hospital din Olanda, declară: „suntem încântați să punem bazele unui tratament nou și minim invaziv, care poate îmbunătăți semnificativ calitatea vieții pacienților ce au suferit un infarct miocardic acut”. Profesorul Jeremy Pearson, Associate Medical Director de la British Heart Foundation, afirmă: „acest experiment reprezintă un pas înainte în încercarea de a ameliora starea pacienților cardiaci.”.

Studii asemănătoare au avut rezultate promițătoare în Statele Unite, potrivit doctorului Joshua Hare, de la Școala Medicală a Universității Miami din Florida. Cercetătorul și echipa sa au injectat intravenos 53 de pacienți în primele 10 zile de la momentul producerii infarctului.

Au fost folosite diferite doze de celule stem, iar la 6 luni de la terapie, inima și plămânii pacienților funcționau bine, având mai puține aritmii cardiace.

Ioana Pop

Facultatea de Medicină și Farmacie

EXTRACTUL DE GINKGO BILOBA, EFICIENT ÎMPOTRIVA COROZIUNII

În toate domeniile industriale există necesitatea de a utiliza materiale în condiții de siguranță, însă eficiența utilizării acestora reprezintă un aspect primar.

De cele mai multe ori condițiile fizice pot fi îndeplinite cu ușurință, însă efectele coroziunii complica semnificativ alegerea materialelor adecvate. În general, creșterea rezistenței la coroziune implică automat și o creștere a costurilor. Din aceste motive, problemele legate de costurile asociate rezistenței materialelor la coroziune își pot găsi soluția în utilizarea substanțelor cu efect inhibitor al coroziunii, fiind o alternativă practică și economică.

Până în prezent se cunosc o mulțime de compuși care au fost sintetizați pentru a fi utilizați ca inhibitori ai coroziunii însă „există necesitatea de a dezvolta inhibitori ai coroziunii ecologici” și ale căror costuri să fie reduse.

Neajunsurile cauzate de efectele coroziunii au stat la baza unui studiu realizat de către un grup de cercetători de la Colegiul de Chimie și Inginerie Chimică din cadrul Universității Xi'an Shiyong din China, intitulat: „Investigarea acțiunii extractului din frunzele de ginkgo biloba ca inhibitor al coroziunii și al microorganismelor în zonele petroliere.” Aceștia au demonstrat experimental faptul că extractul apos și alcoolice obținut din frunzele de ginkgo biloba prezintă o acțiune de inhibare a coroziunii datorită prezenței de flavonozide și terpenoide, compuși organici, care

conțin heteroatomi, cum ar fi sulf, fosfor, azot și oxigen, împreună cu inele aromatice care sunt eficiente ca inhibitori ai coroziunii. Studiul se axează în principal pe rezolvarea problemei coroziunii la echipamentele de extragere a petrolului și a gazelor naturale, însă rezultatele obținute pot fi utile și în alte domenii unde coroziunea constituie o problemă.

Efectul inhibitor asupra coroziunii a fost testat de către cercetătorii de la Universitatea Xi'an Shiyou, asupra oțelului Q235A, material utilizat pe scară largă în industria petrolieră pentru extragerea petrolului și a gazelor naturale, acesta fiind ușor corodat în prezența unei concentrații ridicate de acid clorhidric și în condiții de temperatură ridicată.

Eficiența extractului de ginkgo variază în funcție de concentrația acestuia, studiile demonstrând faptul că aceasta este una moderat – crescută, concentrațiile utilizate cu efect inhibitor al coroziunii au fost de la 10 la 1000 mg/L, cea mai ridicată rată inhibitoare a fost de 83,2%, fiind obținută cu ajutorul unui soluții de 1g/L.

Ginkgo biloba este una dintre cele mai longevive plante, existând exemplare care au o vârstă de 3500 de ani, originară din China, aceasta a fost introdusă în Europa în secolul al XVIII-lea și este răspândită în momentul de față pe toate continentele. Planta este cunoscută mai mult pentru utilizarea medicală a acesteia, extractul din această plantă conținând flavonoide și terpenoide, substanțe care, conform informațiilor prezentate, recomandă utilizarea extractului de ginkgo ca inhibitor al coroziunii. În cadrul aceluiași studiu a

fost demonstrat și faptul că extractul de ginkgo este și antimicrobian cu o eficiență ridicată, de maxim 1000 mg/L fapt care face ca acesta să poată fi utilizat ca produs chimic bifuncțional în domeniul petrolier și nu numai.

*Domițian Ioan Pașca
Facultatea de Științe, Specializarea
Chimie.*

Referințe:

Chen G, Zhang M, Zhao J, Zhou R, Meng Z, Zhang J. Investigation of ginkgo biloba leave extracts as corrosion and Oil field microorganism inhibitors. Chemistry Central Journal, 2013 May 7

ÎNTRE IERI ȘI MÂINE

Facebook, uneori

Nu sunt adeptul teoriei conspirației conform căreia *Facebookul* a fost făcut să ne inventeze pe toți, ci pur și simplu știu că odată intrat acolo, te pierzi urmând fire invizibile de firimituri de pâine, ca în poveștile fraților Grimm, într-o pădure infinită a posibilităților, iluziilor sau tentațiilor dintre cele mai bizare. Și astfel, uiți să mănânci, să dormi, să mergi la muncă, să-ți scoți copilul de la grădiniță...

Dar azi s-a întâmplat altfel. Privind printre miile de imagini urcate pe site-ul școlii noastre de-a lungul anilor, m-au încercat niște sentimente contradictorii, emoții, regrete, speranțe și multe, multe întrebări. În contextul vremurilor de restriște, atât economică, dar mai ales spirituală, aflat la ceas de cumpănă, mi-am pus pentru prima dată întrebarea: *unde merg cei care termină școala?* De ce, abia acum? – Nu vreau nici să mint, nici să bravez găsind un răspuns savant, dar cred că,

având mereu o clasă de care să mă ocup, timpul trecut și viitor își pierde din consistență. Trăim un prezent continuu în care generațiile care se succed devin, indiferent de localizarea spațio-temporală, elevii noștri. Nu este doar o denumire formală, este o colecție valoroasă de dovezi ale identității noastre, ca dascăli.

Și pentru că mi s-a dat de înțeles că viitorul meu în această școală este foarte incert, am simțit nevoia acută să-mi mai văd o dată elevii, de parcă, dacă de mâine aș fi taximetrist, această conexiune nevăzută s-ar rupe iremediabil. Cum ar spune maestrul Shakespeare,

*Tired with all these, from these
would I be gone,*

*Save that, to die, I leave my love
alone.*

Așa încât am pus repede mâna pe odiosul Facebook și din câteva clicuri aveam deja zece conexiuni, iar altele urmau să li se alăture, urmând efectul de propagare a valului „a intrat dirul pe facebook”.

Conexiuni

Generația T (T este reprezentantul lor prin rezultate, aptitudini, comportament, realizări personale, impact asupra echipei) a terminat școala în 2009. Poza la care mă oprisem era una de grup, de la festivitatea de închidere a anului școlar. Din 28 reușiseră să găsească linia de sosire doar 18, restul pierzându-se pe parcurs. Chiar dacă cu T, G sau A ne mai vedem la diverse ocazii, chiar dacă C sau E îmi mai fac câte o vizită surpriză în mijlocul orelor, chiar dacă D sau R mă mai abordează online cu diverse întrebări, pe majoritatea îi percep

doar prin urmele pe care le lasă fie pe web, fie prin poveștile altora care mai știu ceva despre ei.

Primul mi-a răspuns T, ca de fiecare dată. Deși, despre el cam știu tot. Scrie constant pe blog, compune muzică, se implică în diverse proiecte și lucrează la *Celestica*, ca *inventory planner*. Chiar dacă putea să termine orice specializare a facultății din Oradea, a concluzionat după un an de *Calculatoare* că e inutilă, și-a luat viața în mâini și a evoluat de la un an la altul în urcușul profesional, fiind apreciat și promovat constant. S-a angajat să dea niște telefoane și mailuri pentru a-i pune pe toți „online”.

Cu doar câteva secunde în urmă, îmi răspunde A, singura fată din cele 6 care au început liceul și au ajuns să-l și termine - la început o pisică sălbatică nemulțumită, apoi o felină plină de grație și bucurându-se de protecția tuturor colegilor. Ea lucrează de câțiva ani la *Connect Systems* și se pare că în curând va spune memorabilul „Da!”.

Apoi au urmat bufonii clasei, mereu puși pe șotii, R și V, despre care nu puteai decât să speri că se vor ține departe de belele. Din fericire, adevăratul lor potențial s-a descătușat după terminarea liceului. Cel care mereu se contra pe orice subiect va ajunge în curând avocat, iar celălalt, pasionat de *hacking*, este la a doua bursă peste granițe, în Portugalia, unde își pregătește lucrarea finală de cercetare.

A intrat și ieri timidul, azi proaspătul cap de familie S, care în paralel lucrează la *West Market* și studiază *Inginerie Electrică*. De la el am aflat de Ss că lucrează la *Hanil* și

D la un abator în Germania, unde „o duce bine”.

R mi-a spus că C împreună cu fratele său au o firmă de transport de persoane cu microbuzuri, că șmecherul de O lucrează la *McDrive*, că pe J l-a rezolvat tacsu’ la firma lui, iar D încă se chinuie să prindă loc între primii 11 la o echipă de fotbal din liga a 3-a în Spania.

De B n-au știut să-mi spună niciunul, dar le-am spus eu că e bine, studiază și se întreține lucrând la un casino de cartier.

Între timp am mai găsit câteva mesaje ascunse printre cele active, din care aflu că F lucrează la *Agricola Bacău* și K la o bază militară americană amplasată în Miesenbach, Germania.

Un posibil final

Promit să-i găsesc și pe ceilalți, care au terminat acum 8 ani, să mă asigur că sunt bine, că și-au găsit sau sunt pe drumul care-i va duce către visele lor, multe începute de pe băncile școlii.

Unde vor fi peste patru ani cei care își îndreaptă acum pașii spre mine?

Unde voi fi eu?

Cogito, ergo sum.

*Prof. Radu Németh
Colegiul Tehnic „Constantin
Brâncuși”, Oradea*

LA MASĂ !

Servită frumos, într-o atmosferă de acuratețe, mâncarea merită toată atenția noastră. Ceea ce nu înseamnă că trebuie să fim sau să ne manifestăm neapărat ca un

mâncăcios. Doar mâncăm ca să trăim și nu invers, nu?

Există însă prejudecata că numai mesele festive pretind un anumit cod de maniere și că mesele obișnuite, cotidiene, din sânul familiei se pot desfășura oricum. Manifestându-ne cotidian „oricum”, ne va fi mai greu să nu ne manifestăm „oricum” la mesele festive. Deci, politețea este necesară oricând.

În localurile publice (cantină, restaurant, etc.) atenția asupra modului cum mâncăm trebuie să fie sporită de faptul că masa capătă, oarecum caracterul unui spectacol. La urma urmei, ne comportăm frumos în primul rând pentru noi înșine, buna comportare necerând aplauze și recompense. Prin urmare, să mâncăm frumos și vom fi plăcuți comensalilor.

- Ținuta corectă la masă se verifică cu ajutorul „liniei de margine” a mesei. Ea nu trebuie depășită de nicio parte a corpului.

- Nu încercați să câștigați „spațiu” nici sub masă, întinzând picioarele până dincolo de porțiunea care vă revine.

- Nu se stă cu coatele pe masă, ci numai cu antebrațele în sens paralel cu farfuria.

- Grija pentru ținută nu trebuie să ducă la rigiditate.

- Masa începe cu întinderea corectă a șervețelului pe genunchi. Este neelegant să-l punem la gât, în decolteu sau nasturii vestei.

- „Poftă bună” și „Să ne fie de bine” sunt cele mai firești urări.

- Pentru a începe să mâncați, așteptați neapărat ca stăpâna casei să termine servitul și să înceapă prima.

- Pentru băut, așteptați semnalul gazdei, al celui care are și rolul de „paharnic”.

● Dacă te găsești în fața unui fel neobișnuit de mâncare, nu te grăbi să-l ataci. S-ar putea să faci o gafă. Așteaptă exemplul binevoitor și spontan al unuia din vecinii de masă.

● A râde cu hohote la masă este, în orice împrejurare, nepotrivit.

● Friptura nu se taie în bucățele, ci pe măsură ce mănânci din ea.

● A mânca pâine înainte de a servi primul fel, demască o lăcomie scăpată de sub control.

● Nu se ține cu mâna farfuria din care servim. Tacâmurile se țin în mână tot timpul în care mâncăm.

● Căderea unui tacâm poate deranja o masă întreagă. Evitați momentele de neîndemânare care pot duce la aceasta. Dacă totuși se întâmplă, cereți scuze și ridicați tacâmul singur fără a-l mai folosi.

● Când doriți să beți, puneți tacâmul în farfurie.

● Furculița se ține ușor, fără agresivitate și fără risipă utilă de energie.

● Furculița se ține în mâna stângă la felurile la care se utilizează, simultan cuțitul. Se poate ține cu dreapta numai la felurile la care nu este nevoie de cuțit.

● Cuțitul nu se folosește pentru a tăia pește, cartofi, legume, salate.

● Când vi se oferă un fel de mâncare sau prăjitură pe o tavă sau platou, luați ceea ce este mai aproape, mai la îndemână și nu alegeți.

● Se mănâncă încet și calm. Politețea sprijină totdeauna igiena alimentară.

● Nu se încarcă gura peste măsură.

● Semnalul de ridicare de la masă îl dă numai gazda.

● La sfârșitul mesei, tacâmurile se așează în propria-ți farfurie, paralel

unul față de celălalt și cu „vârful” lor orientat spre stânga.

● Întotdeauna ne luăm la revedere și mulțumim pentru cele oferite. A dispărea „pe tăcute” este total nepotrivit.

Paul Țop
Universitatea din Oradea

ȘTIAȚI CĂ?

Stiloul a fost inventat de românul Petrache Poenaru

Mai precis, tocul cu rezervor, cum i se spunea atunci. Invenția sa a fost brevetată în 1827 la Viena și Paris. Înainte de invenția tocului cu rezervor, tocurile de scris se înmuiau în cerneală după doar câteva cuvinte scrise. Ulterior, tocul cu rezervor inventat de el va fi îmbunătățit pentru a se ajunge la varianta stiloului modern.

Pe lângă invenția sa, însăși viața lui Petrache Poenaru a fost una interesantă. În tinerețe, el a fost haiduc și apoi pandur în oastea lui Tudor Vladimirescu timp de câteva

luni. Absolvent de școală, el este imediat remarcat de Vladimirescu pentru inteligența de care dă dovadă și devine rapid omul de încredere al acestuia. La îndemnul lui Vladimirescu, el pleacă să studieze ingineria la Paris.

Poenaru este și primul român care a călătorit cu trenul, în 1830 în Anglia, la inaugurarea primei linii de cale ferată din lume, cea care lega orașele Liverpool și Manchester.

În domeniul educației, Poenaru a fost implicat în numeroase proiecte pedagogice și a devenit membru al Academiei Române. Primele măsurări meteorologice din București s-au făcut sub coordonarea sa, iar ca pedagog, s-a făcut remarcat ca director de școală și profesor de fizică și matematică.

Prima transmisiune radio din istorie a continut muzica si poezie

Teste privind transmisiunile radio mai fuseseră făcute, atât de către cercetători cât și de către armata americană. Dar omul creditat cu prima transmisiune radio către public, conținând muzică și voce, este Reginald Fessenden, un inginer american de origine canadiană.

Acesta a reușit ca în ajunul Crăciunului din anul 1906 să transmită din Brant Rock (Massachusetts, Statele Unite) un scurt program conținând o înregistrare la patefon a unei bucăți de George Frideric Handel “Ombra mai fu”, un cântec la vioară interpretat chiar de către Fessenden, poezie și un pasaj din Biblie, de asemenea citite de Fessenden.

La sfârșitul programului inginerul i-a rugat pe potențialii ascultători să îi scrie despre calitatea transmisiunii și locația unde se aflau aceștia. Fessenden a fost suprins să primească apoi scrisori de la oameni care îi ascultasera transmisiunea de la zeci de kilometri distanță și care l-au putut înțelege foarte bine în difuzoare, chiar dacă acompaniat de un zgomot de fond cauzat de emițătorul folosit.

Sursa:<http://stiatii.ca/>

MAXIME

Ca sa eșuezi poti s-o faci in multe feluri, în timp ce pentru a reuși, ai o singură opțiune.

Aristotel

Judecă succesul tău prin lucrurile la care trebuie să renunți pentru a-l obține.

Tenzin Gyatso

Iubirea este o ființă sălbatică. Când încercăm să o ținem în frâu, ne distruge. Când încercăm să o închidem, ne înrobește. Când încercăm să o înțelegem, ne tulbură.

Paulo Coelho

Poate că Dumnezeu va dori să cunoști multe persoane nepotrivite înainte de a cunoaște persoana potrivită, pentru ca atunci când o vei cunoaște în sfârșit, să știi să fii recunoscător.

Gabriel Garcia Marquez

Alături de un prieten adevărat este cu neputință să ajungi la deznădejde.

Honore de Balzac

Un prieten este cineva care are aceiași dușmani ca și tine.

Abraham Lincoln

Citate Albert Einstein

Pune mâna pe o sobă fierbinte un minut și ți se va părea o oră. Stai cu o față frumoasă o oră și ți se va părea un minut. Aceasta este relativitatea. Nu mă gândesc la viitor. Va veni el oricum.

Citate Mircea Eliade

*Nu ești învins decât dacă refuzi lupta.
Destinul este acea parte din Timp în care Istoria își imprimă voința ei asupra noastră. De aceea trebuie să-i rezistăm, să fugim de el, să ne refugiem în Spectacol.*

Citate Petre Tutea

*În fața lui Dumnezeu geniul este văr primar cu idiotul.
Am dorit întotdeauna să fac o teză de doctorat cu tema "Aflarea în treabă ca metodă de lucru la Români".*

Citate Emil Cioran

*Viața este ceea ce aș fi fost, de nu m-ar fi robit ispita nimicului.
Numai suferința îl schimbă pe om.
Toate celelalte experiențe și*

fenomene nu reușesc să modifice esențial temperamentul cuiva sau să-i adâncească anumite dispoziții până la a-l transforma integral.

Citate Octavian Paler

*Mai mult decât de Dumnezeu, mă tem de absența lui Dumnezeu.
Cei pregătiți să înțeleagă un lucru n-au nevoie ca acel lucru să le fie strigat în urechi.*

<http://stiati.ca/>

UMOR

Culmea spațiului locativ:

„Să locuiești într-o cameră de filmat.”

Culmea stomatologiei:

„Să scoată dentistul dinții unui pieptene.”

Culmea puterii:

„Să tragi cu Arcul de triumf !”

Culmea înotului:

„Cu o mână să înoți și cu cealaltă să dai din picioare.”

Culmea vânătorii (1):

„Să faci cocoșul armei să cânte cucurigu !”

Culmea vânătorii (2):

„Să vânezi într-un codru de pâine !”

Culmea muzicii populare:

„Să cânti o doină la fluierul piciorului.”

Culmea mizeriei:

„Să faci puricii păduchi”

Culmea fizicii:

„Să paști un cal putere pe un câmp magnetic”

Culmea ceasului deșteptător:

„Să sune ocupat...”

Culmea melancoliei:

„Să cazi pe gânduri de să-ți rupi mâna.”

Culmea dărnicii:

„Să dai... colțul.”

Culmea sărăciei:

„Să fii atât de sărac încât să nu poți da nici... ortul popii.”

Culmea irigației:

„Să scoți apă cu o pompă funebră.”

Culmea bucătăresei:

„Să fie... veselă !”

Culmea fotografului:

„Să fie...obiectiv !”

Culmea mingii de fotbal:

„Să fie...parașutată !”

Culmea avariției:

„Să nu dai o palmă !”

Culmea ospitalității:

„Să ai la masă cuțite atât de ascuțite încât să taie pofta de mâncare musafirilor...”

Culmea circuitului:

„Să intri la un spectacol de circ cu un leu...”

Culmea răzbunării:

„Să-l croiești pe croitorul care ți-a croit haina...”

Culmea pompierului:

„Să stingă focul sacru dintr-un artist !...”

CURIOZITĂȚI

Scrie-ți si tu numele in Japoneza:

A= ka, B=tu, C= mi, D= te, E= ku, F=lu, G= ji, H= ri, I= ki, J= zu, K= me, L= ta, M= rin, N= to, O= mo, P= no, Q= ke, R= shi, S= ari, T= chi, U= do, V= ru, W=mei, X= na, Y= fu, Z= zi!

**Ia sa vedem cele mai distractive
nume!**

Crezi ca mi-ar
trebui un pix?

Daca iti pierzi pixul = Fara pix
Fara pix = Fara notite
Fara notite = Fara studiu
Fara studiu = Repetentie
Repetentie = Fara diploma
Fara diploma = Fara servicii
Fara servicii = Fara bani
Fara bani = Fara mancare
Fara mancare = Slabesti
Daca slabesti = Devii urat/a
Esti urat/a = Fara dragoste
Fara dragoste = Fara nunta
Fara nunta = Fara copii
Fara copii = Singuratate
Singuratate = Depresie
Depresie = Boala
Boala = Moarte
Concluzie: Nu iti pierde pixul !!!

$$1 \times 8 + 1 = 9$$

$$12 \times 8 + 2 = 98$$

$$123 \times 8 + 3 = 987$$

$$1234 \times 8 + 4 = 9876$$

$$12345 \times 8 + 5 = 98765$$

$$123456 \times 8 + 6 = 987654$$

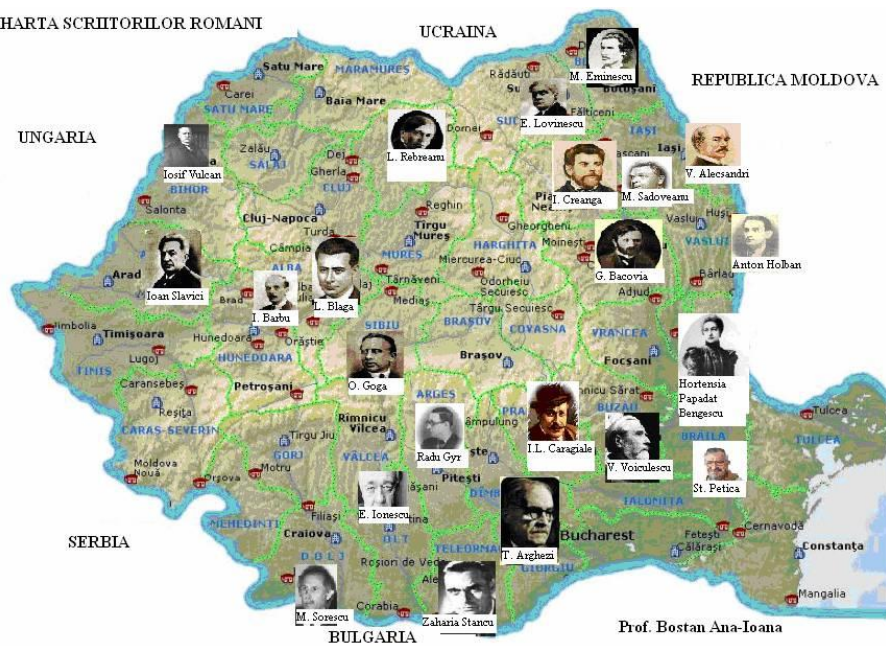
$$1234567 \times 8 + 7 = 9876543$$

$$12345678 \times 8 + 8 = 98765432$$

$$123456789 \times 8 + 9 = 987654321$$

HARTA SCRITORILOR ROMANI

Prof. Bostan Ana-Ioana

Colectivul Bibliotecii Universității din Oradea

ISSN 2285 – 0511